

Bæredygtigheds- rapportering i vandselskaber (CSRD) - Bilag

BILAG TIL BÆREDYGTIGHEDSRAPPORTERING I VANDSELSKABERNE - CSRD

DATO: 07. marts 2024

ISBN:

978-87-92651-33-4

Udgiver:

DANVA, Vandhuset, Godthåbsvej 83, 8660 Skanderborg

Udarbejdet af:

Bilag 1-4:

Envidan, Vejlsøvej 23, 8600 Silkeborg

I samarbejde med ESG Forum

Bilag 5:

DANVA, Vandhuset, Godthåbsvej 83, 8660 Skanderborg

Finansiering:

Vejledningen er finansieret af DANVA

Indholdsfortegnelse

1	Bilag 1: Workshop 1	3
1.1	Introduktion og formål	3
1.2	Metode og resultater fra gruppearbejde WS1	3
1.3	Opsummering	11
2	Bilag 2: Workshop 2	12
2.1	Introduktion og formål	12
2.2	Opsummering	13
2.3	Posters-besvarelser	14
3	Bilag 3: Workshop 3	26
3.1	Introduktion og formål	26
3.2	Metode og resultater fra gruppearbejde	26
3.3	Opsummering	35
3.4	Posters-besvarelser	36
4	Bilag 4: Begrebsliste	42
4.1	Tabel 1 – Akronymmer	42
4.2	Tabel 2 – Termer defineret i ESRS	44
5	Bilag 5: Case om rapportering og dobbeltvæsentlighedsanalyse	65
5.1	Rapportering i CSRD-rapport	66
5.2	Eksempel på tilgang til dobbeltvæsentlighedsanalyse	70
5.3	Referencer	83

---

1 Bilag 1: Workshop 1

1.1 Introduktion og formål

Workshop 1 blev afholdt ved DANVA's hovedkontor på Godthåbsvej 83, 8660 Skanderborg, d. 23/10/2023. Det overordnede formål med den første workshop var at skabe konsensus omkring aktører og deraf prioritering af ESRS-emner. Dette blev gjort på et generisk niveau, og der blev diskuteret overordnet om væsentlighed ift. de listede ESRS-emner (ESRS 1, AR16), uden at gå i detaljerne med de konkrete parametre. Arbejdet blev igennem hele workshoppen holdt med fokus på de danske vandselskaber.

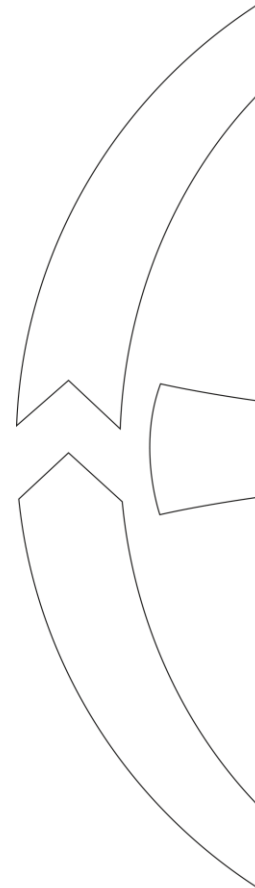
Inden workshopdeltagerne gik igang med gruppearbejdet omhandlende aktører og ESRS-emner, diskuterede workshopdeltagerne i plenum vandselskabernes nuværende status på arbejdet med CSRD. Hertil havde workshopdeltagerne haft mulighed for at forberede en maturity matrix, som plenum diskussionen kunne tage udgangspunkt i. Generelt var størstedelen af forsyningerne enten først begyndt at skabe sig et overblik eller begyndt at skitsere processen. Ingen af forsyningerne vurderede deres arbejde som godt i gang, og der blev givet udtryk for opgavens uoverskuelighed og et ønske om støtte og et fællesskab til sparring. Herefter blev der forventningsafstemt ift. ambitioner for forsyningernes ESG-arbejde. Her blev der givet udtryk for et ønske om høj faglighed men også en frygt for, at rapporteringen vil blive ressourcetung, og dermed en tidsmæssig og økonomisk belastning.

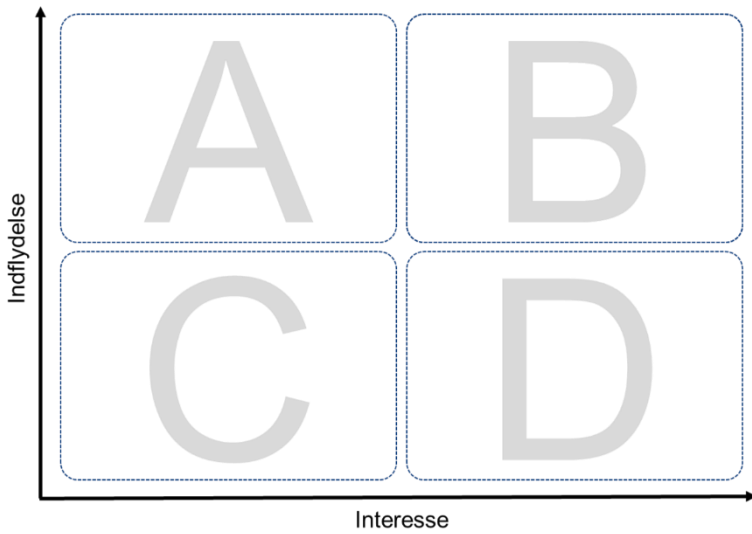
Workshop 1 var delt i to øvelser; Øvelse 1 og Øvelse 2. Under begge øvelser var forsyningerne opdelt i dem der arbejder med og har kompetencer indenfor miljødelen (E-delen) og dem der arbejder med og har kompetencer indenfor de sociale aspekter og/eller selskabsledelse (S- og G-delen). Efter hver øvelse blev resultaterne gennemgået i plenum.

1.2 Metode og resultater fra gruppearbejde WS1

1.2.1 Øvelse 1: Aktøranalyse

Øvelse 1 havde til formål at kortlægge de relevante aktører for vandselskaberne, samt deres interesse, påvirkning og indflydelse. Dette blev gjort i en matrix, der kategoriserede aktørerne baseret på indflydelse (Y-akse) og interesse (X-akse). Vandselskaberne blev gjort opmærksom på at indtænke såvel opstrøms som nedstrøms aktører, og vurdere hvilken kvadrant den pågældende aktør hørte til. Herigennem kunne konkluderes hvilke interessenter der er nøgleaktører, og hvilke skal høres eller undlades. Placeringerne i matrixen er som følger:

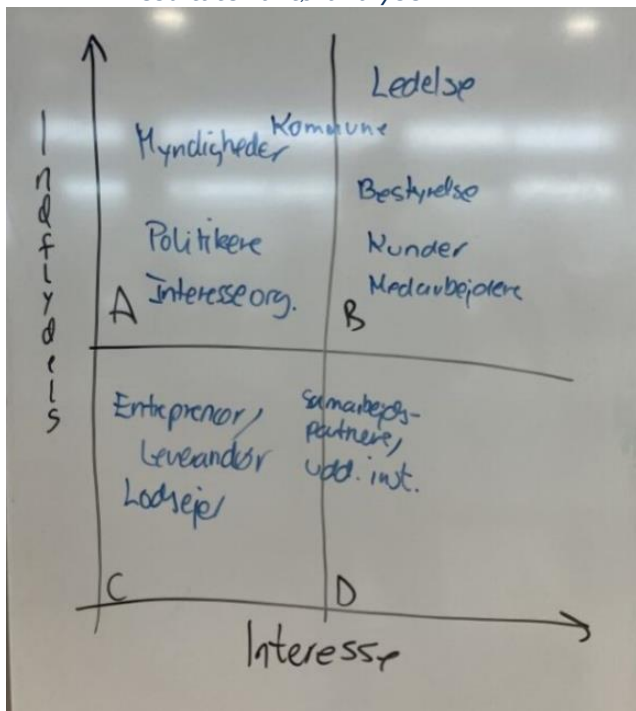

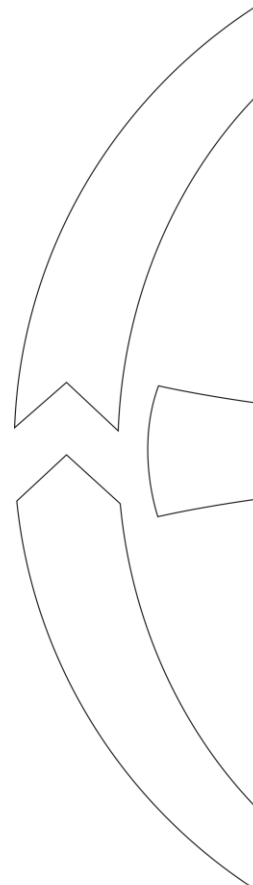
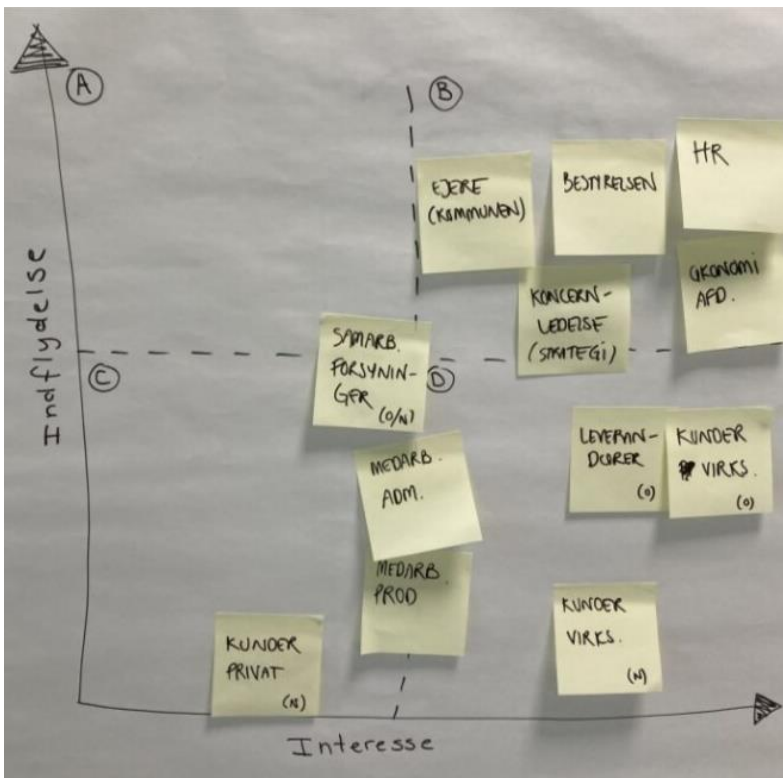
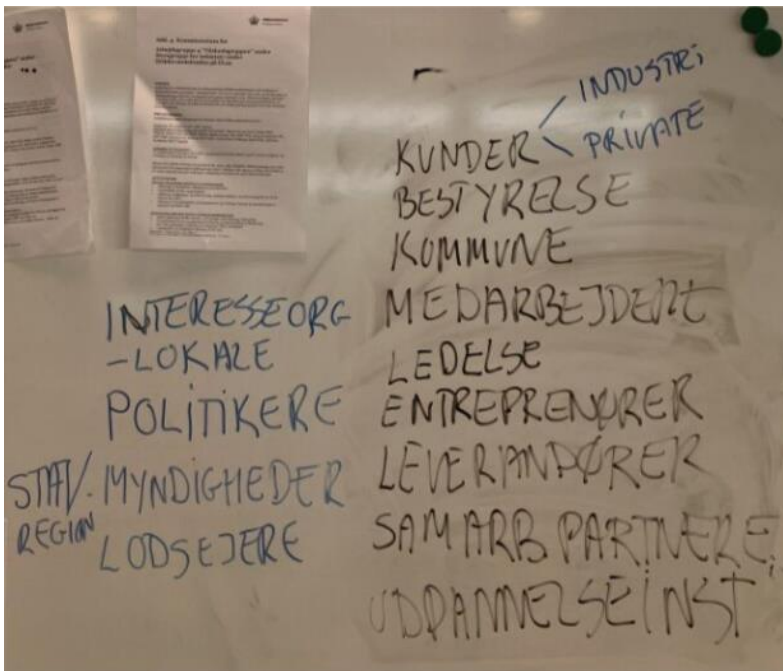
A= Øg interesse, B=Nøgleaktører, C= Kan undlades, D= Gruppe høres

Grupperne fik 40 minutter til deres arbejde, efterfulgt af en 35 minutters opsamling.

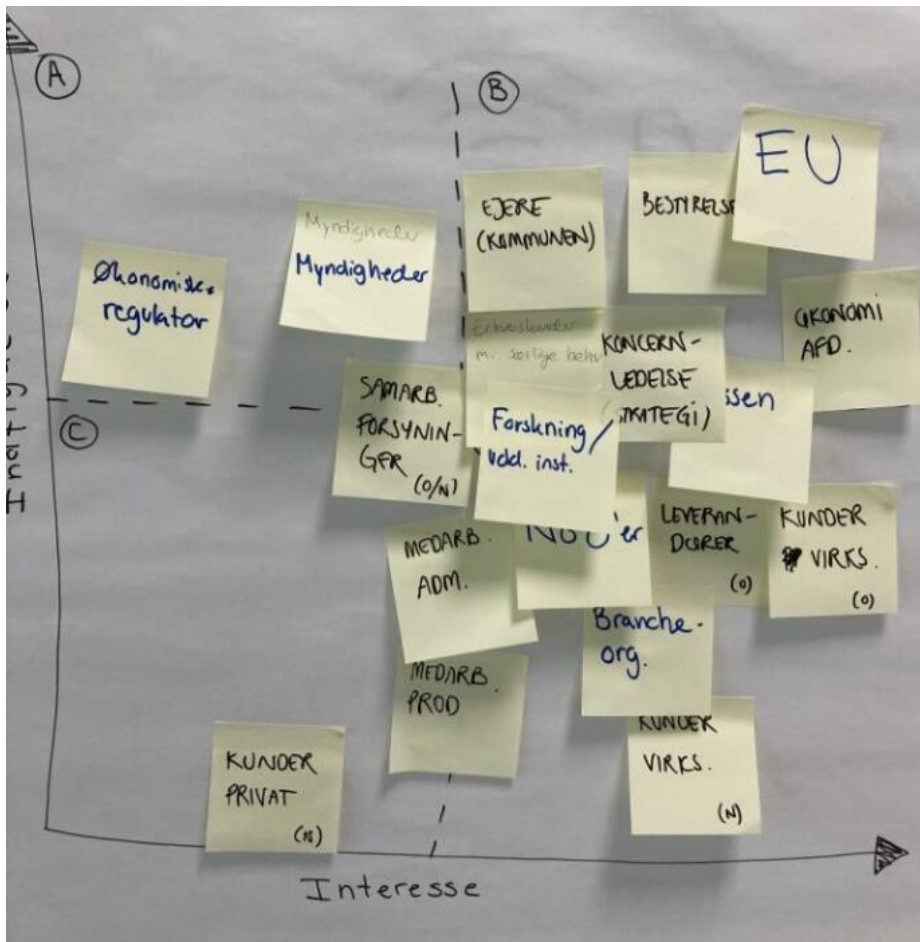
1.2.1.1 Resultater aktøranalyse

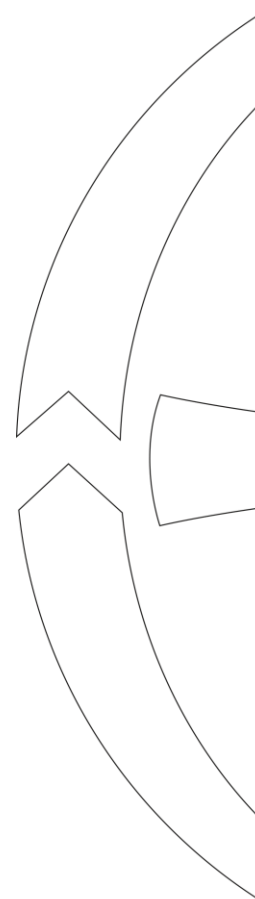
Fælles opsamlingsplanche - aktøranalyse:

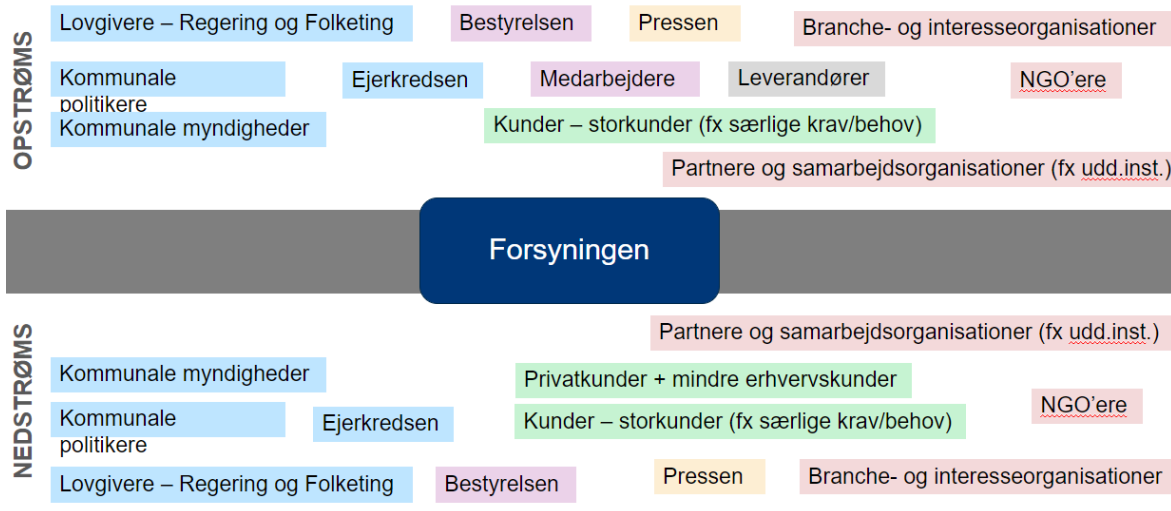
Efter fælles diskussion blev følgende aktører vurderet til at være nøgleaktører. Dette er de aktører der befinder sig i kvadrant B:

- EU
- Bestyrelsen
- Ejere (Kommune)
- Erhvervs-kunder med særlige behov
- Økonomiafdelingen
- Koncernledelsen (strategi)
- Forskning og uddannelsesinstitutioner

Der blev fra Envidans side arbejdet videre med de aktører, der af workshopdeltagerne blev placeret i kvadrant A, B eller D. Den samlede oversigt over disse aktører, og om de tilhører op- eller nedstrøms ser således ud:

Resultat fra Øvelse 1

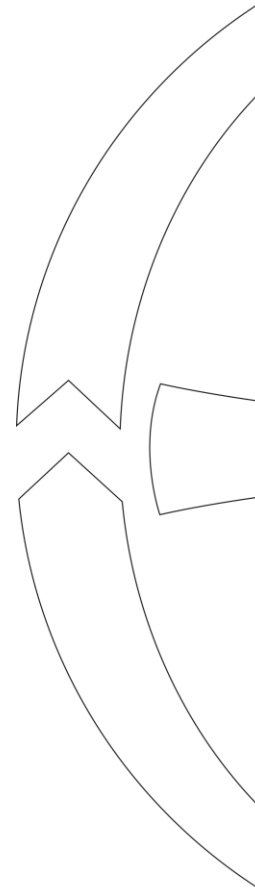
1.2.2 Øvelse 2: Dobbeltvæsentlighedsanalyse

I Øvelse 2 blev der arbejdet med ESRS-emner. Deltagerne havde sat sig ind i ESRS-emnerne hjemmefra. Der var i alt 18 emner omhandlende miljø (E), 12 emner omhandlende det sociale og samfundsmæssige (S) og 6 emner omhandlende den generelle selskabsledelse (G). Hvert emne skulle vurderes på flere faktorer:

- Væsentlighed for de danske vandselskaber
- Impact og/eller finansiell væsentlighed
- Forsyningsaktiviteter der kunne være relevante under emnet
- Relevante aktører (fra Øvelse 1)
- Short- (<1 år), medium- (1-5 år) eller long-term (>5 år)

1.2.2.1 Resultater dobbeltvæsentlighedsanalyse

Hver gruppe indsendte deres vurderinger ift. de ovenstående faktorer, og den overordnede væsentlighed blev vurderet. De steder, hvor grupperne ikke var enige, er det den konkrete forsynings ansvar selv at vurdere om emnet er relevant at rapportere på. Denne uenighed skyldes forskelligheden i de deltagende forsyninger, som afhænger både af deres fokus og størrelse. Den nedenstående tabel med opsamlingen af vurderingerne resulterende fra gruppearbejdet, er suppleret af en anbefaling fra Envidan's side, om hvilke emner der er væsentlige, og hvilke der ikke er. Disse anbefalinger er baseret på diskussionerne og svarene fra deltagerne på workshoppen samt erfaringer fra branchen.

ESRS-emner	Key words	Antal be- sva- relser	Væ- sentlig	Ikke- væ- sent- lig	Projekt anbefa- ling*
ENVIRONMENT					
Climate change					Væ- sentlig
Energy	Energiforbrug, Bæredygtige energikilder	3	3	0	Væ- sentlig
GHG-emissions	Drivhusgasemissioner	3	3	0	Væ- sentlig
Climate Change adap- tation	Klimatilpasning	3	3	0	Væ- sentlig
Pollution					
Pollution of air (indoor and outdoor)	Skadelige forurenende stof- fer, indenørs og udendørs	3	1	2	Vurde- res in- dividu- elt
Pollution of water (incl. groundwater)	Forurenende stoffer i vandløb (inkl. grundvand)	3	3	0	Væ- sentlig
Pollution of soil	Jordforurening	3	3	0	Væ- sentlig
Pollution of living or- ganisms and food re- sources	Levende organismer og føde- varekilder	3	3	0	Vurde- res in- dividu- elt
Substances of con- cern/very high concern	Kemikalier og/eller stoffer m. væsentlig risiko	2	2	0	Vurde- res in- dividu- elt
Microplastic	Mikroplastforurening	2	0	2	Vurde- res in- dividu- elt
Water and marine res- sources					
Water	Påvirkning af vandressour- cerne	1	1	0	Væ- sentlig
Marine	Påvirkning på marine økosy- stemer	1	1	0	For- mentlig ikke væ- sentlig
Biodiversity and ecosy- stems					
Direct impact drivers of biodiversity loss	klimaændringer, vandkvanti- tet og kvalitet, arealanven- delsen	1	0,5	0,5	Vurde- res in- dividu- elt

Impacts on the state of species	Bestandene af forskellige arter og deres risiko for at uddø	1	0	1	Vurderes individuelt
Impacts on the extent and condition of ecosystems	Omfanget og tilstanden af forskellige økosystemer	1	0	1	Vurderes individuelt
Impacts and dependencies on ecosystem services	Afhængighed af økosystemtjenester som f.eks. bestøvning	1	1	0	Vurderes individuelt
Circular economy					
Resources inflows, including resource use	Anvendelse af naturressourcer og indstrømningen af ressourcer	1	1	0	Væsentlig
Resource outflows related to products and services	Ressourceudstrømninger tilknyttet produkter og tjeneste	1	1	0	Formentlig ikke væsentlig
Waste	Håndtering og reduktion af affaldsmængder	1	1	0	Væsentlig
SOCIAL					
Own workforce					
Working conditions	Medarbejder forhold, arbejds-sikkerhed, sundhed, trivsel.	3	3	0	Væsentlig
Equal treatment and opportunities for all	Retfærdighed og lige muligheder	3	2,5	0,5	Væsentlig
Other work-related rights	Børnearbejde, tvangsarbejde eller boligforhold for medarbejdere	3	1	2	Væsentlig
Workers in the value chain					
Working conditions	Medarbejder forhold, arbejds-sikkerhed, sundhed, trivsel.	3	2	1	Væsentlig
Equal treatment and opportunities for all	Retfærdighed og lige muligheder	3	2	1	Væsentlig
Other work-related rights	Børnearbejde, tvangsarbejde eller boligforhold for medarbejdere	3	1,5	1,5	Væsentlig
Affected communities					
Communities' economic, social and cultural rights	Adgang til mad, vand, land, sikkerhed, bolig og hygiejne forhold	3	1	2	Formentlig ikke væsentlig

Communities' civil and political rights	Ytringsfrihed, forsamlingsfrihed, menneskerettighedsforkæmpere	3	0	3	Formentlig ikke væsentlig
Rights of indigenous communities	Beskyttelse af indfødtes rettigheder fx kulturelle, samtykke	3	0	3	Formentlig ikke væsentlig
Consumers and end-users					
Information-related impacts	Beskyttelse af privatliv og ytringsfrihed vedr. produkter/services	3	3	0	Væsentlig
Personal safety of consumers and end-users	Personlige sikkerhed, herunder sundhed og beskyttelse af børn.	3	3	0	Væsentlig
Social inclusion of consumers and end-users	Fremme social inklusion af slutbruger	2	0	2	Væsentlig
GOVERNANCE					
Business conduct					
Protection of whistleblowers	Uregelmæssigheder indenfor virksomheden	1	1		Væsentlig
Corporate culture	Interne kultur, værdier, adfærdsmæssige standarder	1	1		Væsentlig
Animal welfare	Etisk behandling og dyrevelfærd	1		1	Formentlig ikke væsentlig
Political engagement	Politiske engagement og lobbyaktiviteter	0			Vurderes individuelt
Management of relationships with suppliers	Betalingspraksis og ansvarlig styring af disse relationer	0			Vurderes individuelt
Corruption and bribery	Korruption og bestikkelse	0			Væsentlig

En håndfuld af de ESRS-emner, der blev vurderet ikke væsentlig, er beskrevet og omfattet af dansk lovgivning. Her var der også diskussioner om væsentligheden, grundet denne omfatning. Nogle forsyninger mente, at det var relevant at monitorere og rapportere på disse, mens andre forsyninger så det som dobbeltarbejde og ikke ressourcerne værd.

1.3 Opsummering

Resultatet af Workshop 1 blev, udover en oversigt over de relevante aktører og deres placering i en indflydelse/interesse-matrix, en liste af ESRS-emner, som de deltagende forsyninger havde vurderet, var væsentlige at rapportere på. ESRS-emnerne der blev vurderet relevant for alle forsyningerne er:

- 1) Miljø (Environment)
  - a. Energiforbrug, Bæredygtige energikilder
  - b. Drivhusgasemissioner
  - c. Klimatilpasning
  - d. Forurening af vand og grundvand
  - e. Forurening af jord
  - f. Påvirkning af vandressourcerne
  - g. Anvendelse af naturressourcer og indstrømningen af ressourcer
- 2) Social- og samfundsmæssig påvirkning (Social)
  - a. Medarbejder forhold, arbejdssikkerhed, sundhed, trivsel
  - b. Retfærdighed og lige muligheder
  - c. Børnearbejde, tvangsarbejde eller boligforhold for medarbejdere
  - d. Tre overstående emner men for hele værdikæden
  - e. Beskyttelse af privatliv og ytringsfrihed vedr. Produkter/services
  - f. Slutbrugere: Personlig sikkerhed, herunder sundhed og beskyttelse af børn
  - g. Slutbrugere: Fremme social inklusion
- 3) Generel styring af virksomheden (Governance)
  - a. Beskyttelse af whistle-blowers
  - b. Interne kultur, værdier, adfærdsmæssige standarder
  - c. Modarbejde korrupsion og bestikkelse

2 Bilag 2: Workshop 2

2.1 Introduktion og formål

Workshop 2 blev afholdt i DGI-byen, Tietgensgade 65, 1704 København V, d. 20/11/2023. Formålet med Workshop 2 var at udføre en indledende GAP-analyse på de udvalgte væsentlige emner (output fra Workshop 1). I workshoppen var forsyningerne opdelt i dem der arbejder med miljødelen (E-delen) i vandselskabet og dem der arbejder med de sociale aspekter og/eller selskabsledelse (S- og G-delen). Efter hver øvelse blev resultaterne gennemgået i fællesskab.

Emnerne til diskussion var som følger:

- Miljø (Environment)
  - o Forurening af vand
  - o Forurening af jord
  - o Vandforbrug
  - o Drivhusgasudledning
  - o Resurse inflow (materialer)
  - o Resurse outflows (affald)
- Social- og samfundsmæssig påvirkning (Social)
  - o Karakteristika af ansatte og ikke-ansatte
  - o Fagforeninger og social beskyttelse
  - o Diversitet og lønforhold
  - o Handikap, undervisning/færdigheder, work-life balance
  - o Hændelser, klager og alvorlige menneskerettighedspåvirkninger
- Generel styring af virksomheden (Governance)
  - o Governance

Hver af ovenstående emner har tilknyttet en eller flere parametre, som forsyningerne skulle diskutere og vurdere. For hver parameter i ovenstående emne, var der en række spørgsmål deltagerne skulle diskutere:

- 1) Har I data for parameteren? Hvordan måler vi på det?
- 2) Har vi parametre vi måler på i dag, som skal indgå?
- 3) Hvilke bekymringer/forhindringer har I ift. denne parameter?
- 4) Hvad skal I have styr på for at komme videre med denne?
- 5) Er parameteren/data specifik for vand og/eller spildevand?

Besvarelserne blevet noteret på posters, der var inddelt i en matrice som følgende:

§ (eksempelvis)	Data og måling	Eksisterende KPI'er	Bekymringer/forhindringer	Hvad skal vi have styr på?	DV og/eller SV?
E2-4 28 (a)					
E2-6 39 (a)					
E2-6 40 (a)					
E2-6 40 (b)					
E2-6 40 (c)					

Deltagerne arbejdede med følgende spørgsmål fordelt på de 12 udvalgte emner, med tilhørende parametre. Efter det indledende arbejde, blev der givet second opinions fra andre grupper. Der blev udarbejdet en fælles opsamling til sidst, som deltagerne frit kunne kommentere på.

2.2 Opsummering

Deltagerne udfyldte en matrix for de ovenstående spørgsmål for hver relevant parameter. Efterfølgende er hver parameter vurderet baseret på besvarelserne fra Workshop 3, ift. følgende statusangivelse:

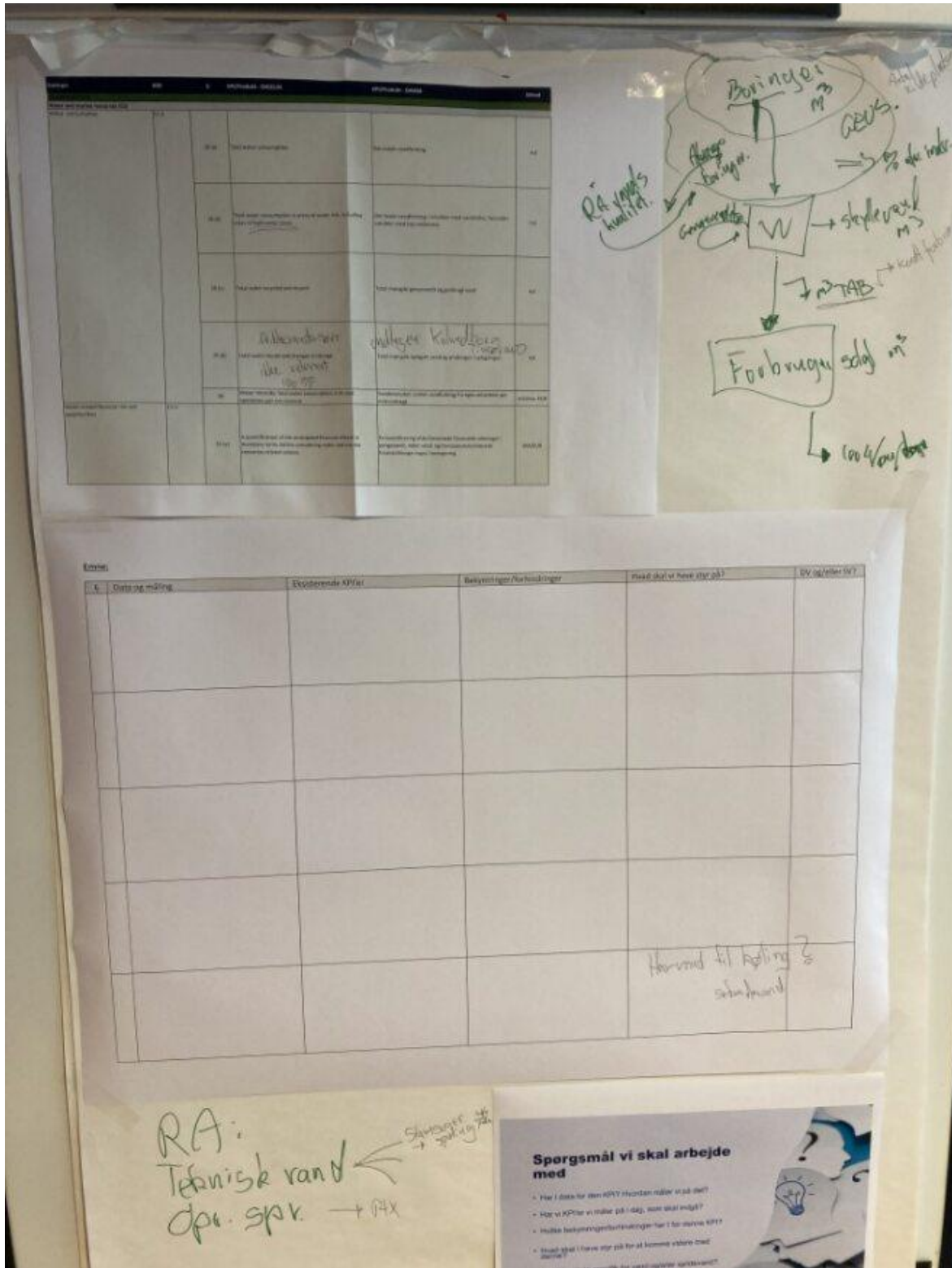
- OK = Vi har styr på størstedelen af data, men der kan være behov for definitioner/afgrænsning
- Mangler = Vi har styr på noget data, men der kan være behov for definitioner/afgrænsning og nye dataindsamlingsprocedurer
- Ingen/få = Vi har ikke styr på størstedelen af data, og vi mangler dataindsamlingssystemer
- Ikke nået = Parameter ikke nået/ikke tilstrækkeligt input fra workshop 2

Generelt er der enighed om, at vandselskaberne har datagrundlag for mange af de påkrævede parametre. Der var også nogle områder, hvor der manglede data – dette var især gældende for drivhusgasemissioner i scope 3, og derigennem de totale GHG-emissioner for vandselskabet. Dette var dog også gældende for flere af de sociale- og governance-orienterede parametre, som der skal opnås enighed om, hvordan den tilhørende data skal håndteres.

WATER CONSUMPTION

The collage consists of several items:

- Top Left:** A technical table with columns for 'Måling', 'Måleperiode', 'Målested', and 'Måleenhed'. It contains several rows of technical specifications.
- Top Right:** A handwritten flowchart. It starts with 'Boringer M3' in a circle, with 'RA vandets kvalitet' and 'Afløb' pointing to it. An arrow labeled 'Gennemløb' points to a box 'W'. From 'W', an arrow points to 'Skælvværdi M3' and another to 'M2 TAB'. Below 'M2 TAB' is a box 'Forbrugsskyld m3', with an arrow pointing to '1004/1005'. There are also notes like 'GEVS.' and '1/2 af vand'.
- Middle:** A large empty table with 5 columns: 'Dato og måling', 'Eksisterende KVF'er', 'Bekyretiger/forholdringer', 'Hvad skal vi have KVF på?', and 'RV og/eller VV?'. The last cell contains the handwritten note 'Hvornår til høring? afsluttet'.
- Bottom Left:** Handwritten notes: 'RA: Teknisk vand' with an arrow pointing to the table, and 'Opn. spkr. → PAX'.
- Bottom Right:** A printed document titled 'Spørgsmål vi skal arbejde med' with a list of questions and a small illustration of a lightbulb.

RESOURCE OUTFLOWS

ID	Description	Action	Status
2011	The development of best practice	See action plan for pollution abatement	OK
2012	The assessment to water abstraction licence and the assessment to water abstraction licence and the assessment to water abstraction licence	See action plan for pollution abatement	OK
2013	The assessment to water abstraction licence and the assessment to water abstraction licence and the assessment to water abstraction licence	See action plan for pollution abatement	OK
2014	The assessment to water abstraction licence and the assessment to water abstraction licence and the assessment to water abstraction licence	See action plan for pollution abatement	OK
2015	The assessment to water abstraction licence and the assessment to water abstraction licence and the assessment to water abstraction licence	See action plan for pollution abatement	OK

Alt registrera til: **DRIFT US. ANLÆG**   *Krøner us, mangler*
Lo Fælles
Definitions er vigtige!   **WASTE US. POLLUTION (vst. tilførelse)**

Data og miljø	Dataindsamlings	Dataindsamlings	Hvad skal vi have styr på?
"Orden i eget hus" Service selskab for sig Dette for sig.	affaldsforbrug ↳ evt. udsænkning men hvad med "onkraner"?	skal vi have styr på den eller anden forløb?	
Sand Spildevandsplan ↳ pollution ↳ waste Prøvetag/feelt	Efterbeholdt KPI M. alle parametre.	Når vi flytter "affald" internt.	Håndtering.
Okkersten	offest Deponi mængde + KPI er der styr på Vandforsyningen ↳ ved tilførelse		Håndtering.
affald. Byggetekniker. Jordhåndtering	Klassificering. opbevaring selv?	Hvad skal det der ligger tilbage? Afførings rør? Bortkast/tilbage? når ikke væk.	
Restprod. fra Driften	er. kemikalier.		

"DET DER 'HUI' ER"
 → Registrering af affaldsforbrug
 eller udsænkning

Affald → + Forbrug / - forurensning.

Samarbejde omkring data:
 Dataindsamlings → data er
 → Føjter manuskript arbejde

⇒ overblik ⇒ Pollution of water.

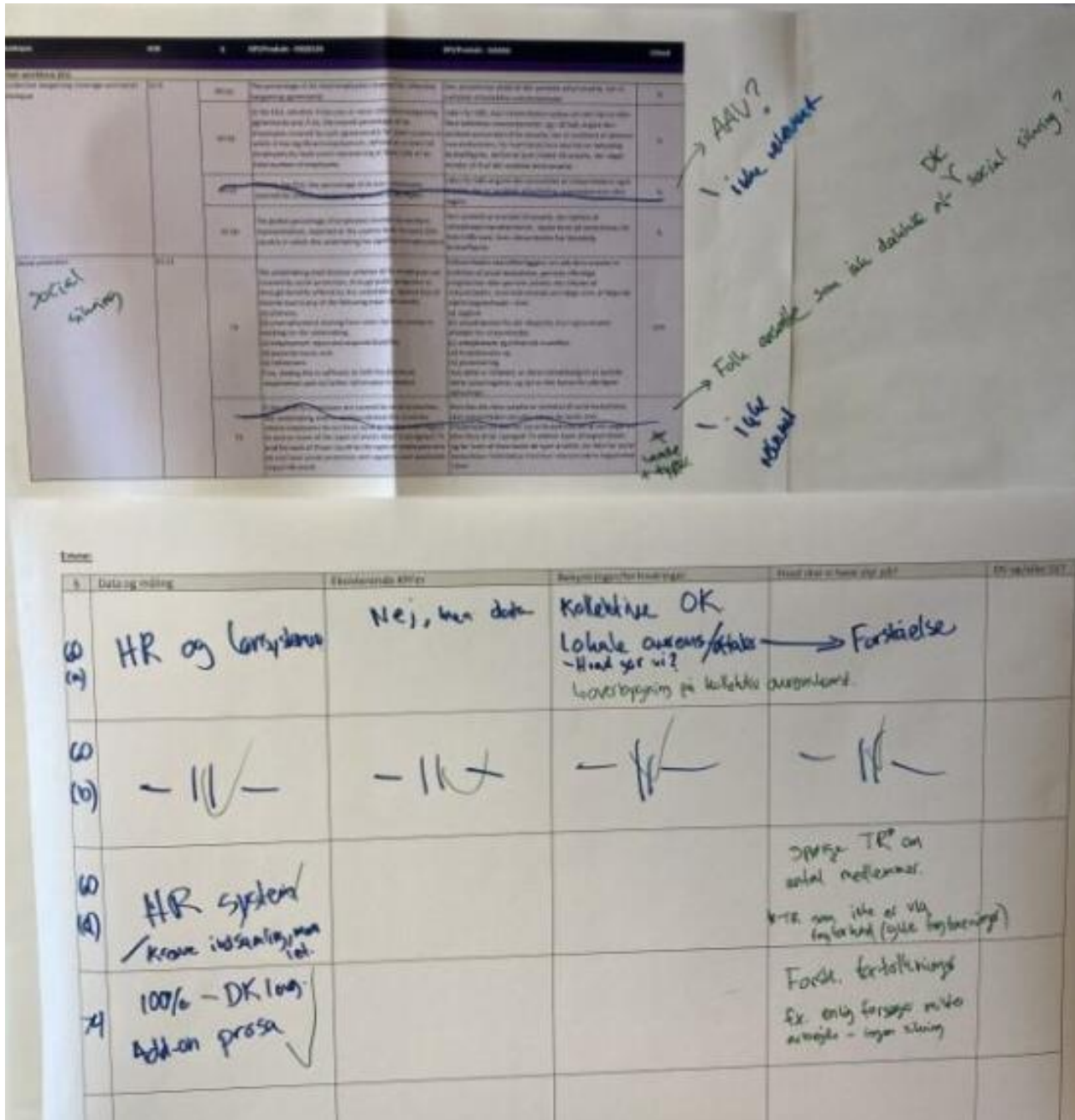
CHARACTERISTICS OF EMPLOYEES

Udsagn	KDE	SP/Produkt - ENDSLE	SP/Produkt - BOKK	Other
Characteristics of the undertaking's employees (SI-6)	SI-6	SI-61 The total number of employees by head count, and breakdown by gender and by country for members of the undertaking has 50 or more employees representing at least 20% of its total number of employees	Det samlede antal ansatte og oplysninger efter køn og efter land for de 50 største virksomheder herunder 50 procent af de samlede antal ansatte	*
		SI-62 The total number by head count of full-time equivalent (FTE) employees, and breakdown by gender, temporary employees, and breakdown by gender for part-time employees, and breakdown by gender	Det samlede antal ansatte efter fuldtidsudligningsforhold (FTE) af fastansatte og ledende efter køn og efter land, og ledende efter køn og land	40%
		SI-63 The total number of employees who have left the undertaking during the reporting period and the rate of employee turnover in the reporting period	Det samlede antal ansatte, der har forladt virksomheden i løbet af rapportens periode, og medarbejderomsætningsprocenten	*
Characteristics of participation in the undertaking's core business (SI-7)	SI-7	If the form of the total number of employees of the undertaking's core business, i.e. employees who participate with the undertaking's capital (full-time equivalent) or part-time employees, and breakdown by gender	Ifølge form af det samlede antal for virksomhedens hovedaktivitet, dvs. medarbejdere, der deltager i den primære virksomhed med fuldtidsudligningsforhold (FTE) eller part-tids medarbejdere, og efter køn	*

Emne	Ekisterende KPI'er	Betyrninger/forholdninger	Hvad skal vi have styr på?	DV og/eller SV
SI-6 System data SI-6 HR system SI-6 HR system	Redgerede for underoplysning Rapport	GBR - 150 - andet for	Dokumenter, nulud-6/16/20	~~SI-6~~
SI-6 HR system SI-6 HR system	//	//	# afgøre FTE - hvordan - politikker VIRAK?	# omvendt dataindsigt?
SI-6 HR system	//			
SI-7 HR system SI-7 Faktorer		# Definition (DANVA?)	Hvordan tæller vi data? Hvordan opgør vi data? Påhviler det sig selv - Blandt definition	

COLLECTIVE BARGAINING

Handwritten notes on the printed document:

- AAV?
- Ikke relevant
- Folk er ikke så interesserede i social sikring?
- OK
- Ikke relevant
- ikke relevant

Table:

1	Dato og møde	Emne	Resultat	Udfordringer/forhold	Andet (ikke i hovedspillet)	12-14/10/2022
10		HR og lønssystem	Nej, men det	Kollektive OK Lokale overens/afvik - Hvad gør vi? Lønsforhøjning på kollektivt overenskomst	→ Forståelse	
11		- II -	- II -	- II -	- II -	
12		HR system Krone indsamling, men vel			OPlys TR om social medier * TR som ikke er via indsamling (gule blyanter)	
13		100% - DK 100% Add-on prosa			Forst. forståelse fx. enlig forsøg m. de enkelte - ingen sikring	

DIVERSITY

Erindr.		Erindringsdato	Bekymringer/forholdinger	Har det sket i livet eller på?	DV og tilsv. SVT
66a	Determination af topladelse - samme Forvald; direktion og bestyrelse Hvert sektors - med data i ledelses- konference	Rapporterer i dag Følg årsrapport-udvalget 94b som udgangspunkt for fælles bestyrelse	Diversitet i alle afd. på tværs af org. Gøre fælles det - også det meste Arbejde for flere unge i sektoren - kan virke	Tidspunkt - hvor når på året samme tid hvert år Målsætning? Fra 50/40 - ligge i løb - skal have måltid - måske i løb kan det selv være - fælles det - hvad kan vi gøre mere ved	
66b		- / -	Ikke - ansatte - DEF Med hvem?	BRED DIVERSITET TJEK HVOR HENNE?	
69	Dama konstaktisk Overenskomst Konstatiskite Bilanceret	- / -	Forskelle kan m/te - Følles konstaktiskite Mangler statistik for forsyning - i DAF/IDA	Følles bestyrelse Med andre brancher - forsynings - Følles det	
95	Alle har data om m/te - Dama kon-stad. det. ok	Direktør kan i ans. rap. Medarbejderkategorier	CEO/CFO - Direktion kan det opgøres? Hvordan spiller alle/ kan det i medier kan?	opdeling i job-kategorier Variable konkomponente - hvordan med? kvalitet - tilføje med! Med/uden folkest - roel kan se. time	
			Tænk sammen med EU-opgørelse - langsomt - og tidskedsdir - tænke sammen - samme metode Kan vi med danske kategorier - sammenlign og lav stillingst		

DISABILITIES

Indikator	IKK	I	KPI/Produkt: ENKELT	KPI/Produkt: DANVA	Ikke
Planlægning af arbejdsforløb (IKK)	10-12	70	The undertaking shall disclose the percentage of persons with disabilities amongst its employees subject to high accessibility to the collection of data.	Procentværdier der offentliggøres pr. virksomhed af personer med handicap blandt sine ansatte. Det er underlagt særlige tilgængelighedsforhold i henhold til data.	0
Træning og udviklingsaktiviteter (IKK)	10-12	80	The undertaking shall disclose the extent to which training and skills development is provided to its employees. That includes the percentage of employees that participate in regular performance and career development reviews (with information that is broken down by gender), and the average number of training hours per employee and by gender.	Virksomhedens samlede system, i hvilket træning, kompetenceudvikling og udviklingsaktiviteter er inkluderet i lønmodtagerens lønplan. Dette inkluderer også aktiviteter af medarbejdere, der deltag i regelmæssige performance og karriereudviklings samtaler (oplyst efter køn) og det gennemsnitlige antal træningstimer pr. medarbejder og køn.	60%
Health and safety metrics (IKK)	10-12	80	The undertaking shall disclose information on the extent to which its own workforce is covered by its health and safety management system and the number of employees covered with such system, in terms of the form of its own facilities. In addition, it shall disclose the number of workers as a result of work-related injuries and other events. It shall include percentage of persons covered by undertaking's health and safety management system, number of injuries, number and type of incidents which resulted in death, number of cases of musculoskeletal disorders, number of days lost in work-related injuries and illnesses.	Virksomhedens eget sundheds og sikkerheds system, i hvilket træning, kompetenceudvikling og udviklingsaktiviteter er inkluderet i lønmodtagerens lønplan. Dette inkluderer også aktiviteter af medarbejdere, der deltag i regelmæssige performance og karriereudviklings samtaler (oplyst efter køn) og det gennemsnitlige antal træningstimer pr. medarbejder og køn.	60%
Work-life balance metrics (IKK)	11-13	80	The undertaking shall disclose its systems when implementation related to employees use of flexible working time, include percentage of employees entitled to take flexible time, percentage of employees that work from home and flexibility to gender.	Arbejdsmiljøet skal være i overensstemmelse med kravene til fleksibilitet og muligheden for at arbejde hjemmefra. Dette inkluderer også aktiviteter af medarbejdere, der er berettiget til at tage fleksibel tid, procentdelen af medarbejdere, der har fleksibilitet til at arbejde hjemmefra, og fleksibilitet til at arbejde hjemmefra.	0

om: **Dan Workforce**

№	Data og måling	Ekisterende KPI'er	Betyrninger/forhindringer	Hvad skal vi have styr på?
75	HR systemet	- Procentvis medlemmer - Søge og ansættelse - Via jobcenter	- Følger persondata - Hvordan defineres vi handicap?	- En definition kan sættes i - Kompetenceudvikling - og
76	Tidsregistrerings-system - HR systemet	- Der findes data på hvor meget - medarbejderne er på udvalgte	- i politikken og ml	- En udvælgelse af brancher - niveau
76	- Data eksisterer på medarbejderne - og arbejdsforløbet system - Arbejdsmiljøet - evt. 360-graders system	- Arbejdsmiljøet i SprogFUTURX		- En udvælgelse af arbejdsforløbet - niveau, skaler og data - Hvordan er data fra medarbejderne - og - udvælgelse af data der er relevant - til data
77	HR-systemet - HR systemet - 360-graders system	- Alle er i fokus - Omvendt		

INCIDENTS

Kategori		Titel	Udfordring - INDGANG	Udfordring - UDGANG	Noter
Dataindsamling (D)	100-10	The total number of instances of data collection, including the source, location and the reporting period.	The total number of instances of data collection, including the source, location and the reporting period.	The number of instances of data collection, including the source, location and the reporting period.	The number of instances of data collection, including the source, location and the reporting period.
			The number of instances of data collection, including the source, location and the reporting period.	The number of instances of data collection, including the source, location and the reporting period.	The number of instances of data collection, including the source, location and the reporting period.
			The number of instances of data collection, including the source, location and the reporting period.	The number of instances of data collection, including the source, location and the reporting period.	The number of instances of data collection, including the source, location and the reporting period.
			The number of instances of data collection, including the source, location and the reporting period.	The number of instances of data collection, including the source, location and the reporting period.	The number of instances of data collection, including the source, location and the reporting period.
			The number of instances of data collection, including the source, location and the reporting period.	The number of instances of data collection, including the source, location and the reporting period.	The number of instances of data collection, including the source, location and the reporting period.
100-11	The total amount of data, including and excluding the source, location and the reporting period.	The total amount of data, including and excluding the source, location and the reporting period.	The total amount of data, including and excluding the source, location and the reporting period.	The total amount of data, including and excluding the source, location and the reporting period.	
100-12	The number of data points collected in the reporting period, including the source, location and the reporting period.	The number of data points collected in the reporting period, including the source, location and the reporting period.	The number of data points collected in the reporting period, including the source, location and the reporting period.	The number of data points collected in the reporting period, including the source, location and the reporting period.	
100-13	The total amount of data, including and excluding the source, location and the reporting period.	The total amount of data, including and excluding the source, location and the reporting period.	The total amount of data, including and excluding the source, location and the reporting period.	The total amount of data, including and excluding the source, location and the reporting period.	

Emne:

#	Date og titel	Disseminerende KPI'er	Betydning/tilknytninger	Hvad skal vi have styr på?	Dr og/eller SV?
103 A	WMI, Ke. Kløver incidents APV Staff - Tjvindsamling		GRÅ ZONE Retningsdata Hængselsprocesser for at indsamle fuldstændig data.	Definerer Kløvedes Formen af data indsamling - herunder de brugte spørgsmål Hyppighed af data- indsamling	
103 B					
103 C	Legal BRK-system		Har vi data?		
104 A			Definier af arbejds- styrke	Eksempler fra branchen? DANVA om betaling vejrretter • ILO • ILO • OECD	Herfor er og hvordan relaterede og kløvedes de?
104 B		indikerer dette en finansiel note oplysning	Data process modellen Legal og HR		

GOVERNANCE

№	Stof og titling	Støttemåls EPR'er	Relevante forberedende	Hvad skal vi have styr på?	DV og/eller IV?
29 A	Ikke data domme - skal opgjort Hvordan gøre politik - faste		Get hvordan med Gør politik - med for det - følger kommunens Utlægsregler Gør politik - skal beskrive Bemærk	polih budgetgrænse BESKRIVELSE - DEF	
29b A	Ikke data Hvordan skal vi opgjøre det? Hvad skal med? Doms - kommagt - har max %	Skulle at vi eksternt gør det Kordineret netværk i netze/for samarbejde	Hvordan gør vi det? Formel og beregning Pol/oppøkkning Støtneholdere - koordinering - understøttelse kommunens klass Vardi af resultater - Hvordan opgjør vi det?	Følles formulering om muligheder - også med konsultation Dl - støtte til Politiske partier - disciplin, hvis ikke støtte	
30 A	Følger retningslinjer - 30 dage Betalen til tiden generelt Kan trække data - forventer vi			Politik for penge - durer Kan bruges som brændstof - kan være vigtigt i dialog med aktører - landbrugerne	
31 A	Opfølgelse inkasso / turtid værdi de ifom den Bussupport		Ifom værdi de leveunder kan der opstå turde	Dette for om vi får de leverancer vi betaler for, de tillægsarbejder	
32 A	Er defineret af virksomheder er kompliant med gældende regler			Følles beskrivelse	

3 Bilag 3: Workshop 3

3.1 Introduktion og formål

Workshop 3 blev afholdt i DGI-byen, Tietgængade 65, 1704 København V, tirsdag d.16/01/2024.

Formålet med workshop 3 var at gå mere i dybden med de kvalitative oplysningskrav, nærmere bestemt de oplysningskrav som ligger under standarden ESRS2, og som der skal rapporteres på uanset udfaldet af dobbeltvæsentlighedsanalysen. Ligeledes var det at blive bekendt med disses minimumskrav, samt de sammenhænge og forbindelser, der eksisterer herimellem.

Herudover var det at arbejde med at nå frem til nogle fælles fortolkninger af de tværgående rapporteringsområder og oplysningskrav i henhold til vandbranchen samt vejledning til, hvordan man kan arbejde med det i praksis ude i vandselskaberne.

Første del af programmet var en indføring i rapporteringsområderne inklusive terminologi og sammenhængene imellem dem. Her blev både de generelle (**Forvaltning, Strategi og håndtering af påvirkninger, risici og muligheder**) samt de emnespecifikke oplysningskrav (**Politik, Foranstaltning, Mål og Parametre**) gennemgået overordnet. Under hvert område blev formål, definition samt mindstekrav præsenteret samt gode eksempler på, hvordan det kan se ud i praksis.

På denne workshop blev der prioriteret meget tid til gruppeøvelser mhp. netop at kunne få nogle fælles diskussioner af disse rapporteringskrav, arbejdet med fælles definitioner og de tilhørende potentielle udfordringer, spørgsmål og overvejelser, der måtte være.

Resten af dagen var delt op mellem øvelse 1 og øvelse 2, hvor der skulle arbejdes mere konkret med hvert rapporteringsområde netop for at opnå en forståelse for oplysningskravene med et konkret udgangspunkt.

Forsyningerne fordelte sig ud på emnerne efter interesse og Envidan, DANVA og Caroline (ESG-Forum) faciliterede øvelserne.

3.2 Metode og resultater fra gruppearbejde

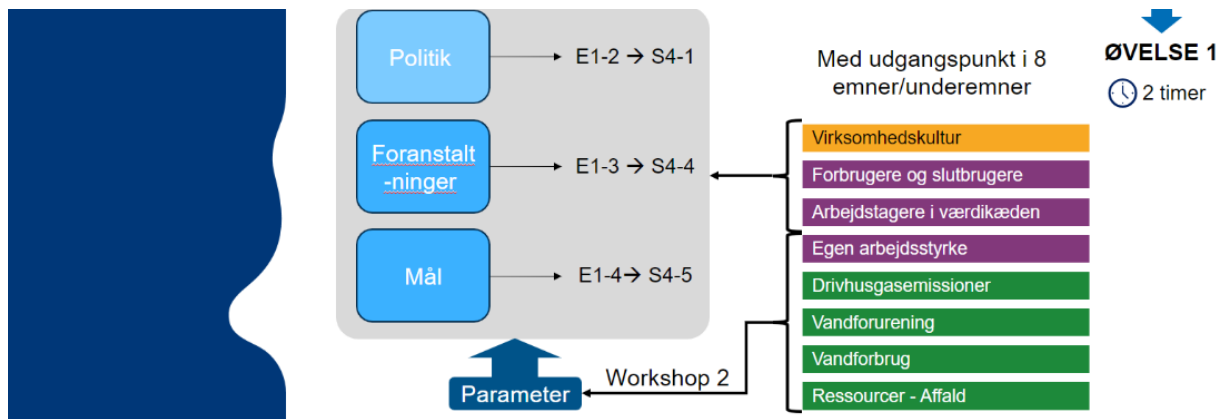
3.2.1 Øvelse 1

Øvelse 1 havde til formål at give en bedre forståelse af de tre emnespecifikke rapporteringsområder: politik, foranstaltning og mål og disses minimumskrav. Dette blev gjort ved at tage udgangspunkt i 8 konkrete emner udvalgt på forhånd af Envidan ud fra den gennemførte dobbeltvæsentlighedsanalyse. På den måde blev det eksemplificeret, hvordan man arbejder med disse tre områder i en konkret sammenhæng, som vandselskaberne skal igennem.

Øvelsen bestod af 2 runder á 1 time med 4 emner i hver runde; 2 tilhørende **S/G** og 2 tilhørende **E**. Forsyningerne fordelte sig på emnerne efter det område, de beskæftiger sig med og har beskæftiget sig med på de tidligere workshops. Halvvejs i runden, efter 30 minutter, roterede deltagerne, og der blev dermed i løbet af én runde arbejdet med 2 forskellige emner pr. workshopdeltager. Efter to runder, havde hver person arbejdet med 4 emner. Første gruppe noterede med blå, den næste fungerede som en 'second opinion'.

De udvalgte emner var: Egen arbejdsstyrke, arbejdstagere i værdikæden, forbrugere/slutbrugere, virksomhedskultur, drivhusgasemissioner, ressourcer-affald, vandforbrug og vandforurening (se Figur 1)

Figur 1 Oversigt øvelse 1

I hver runde blev oplysningskravene gennemgået på et overordnet niveau, hvorefter der blev diskuteret ud fra følgende 3 spørgsmål for hvert krav, hhv. politik, foranstaltning og mål:

- 1) Opfatter vi det på samme måde? Er der behov for fortolkninger eller yderligere specificering af definitioner?
- 2) Er det ligetil at opfylde kravene? Hvilke er sværere end andre, og hvorfor?
- 3) Hvad er jeres egne erfaringer med at arbejde med pågældende rapporteringsområde? (ikke emnespecifik)

Til hver gruppe, var der opstillet en poster, som af facilitatorerne blev udfyldt løbende igennem øvelsen med dét, der blev diskuteret i grupperne (Figur 2).

Øvelse 1 – Skema				
	Politik	Foranstaltning	Mål	Bemærkninger
Behov for fortolkning/definitioner				
Opfyldelse af krav				
Egne erfaringer				

Figur 2 Skema øvelse 1

3.2.1.1 Resultater af øvelse 1

Grupperarbejdet fordrede nogle gode og oplysende diskussioner baseret på ovenstående 3 spørgsmål ud fra oplysningskravene. Der blev talt om definitioner af emner og oplysningskrav

samt hvordan arbejdet og rapporteringen på sidstnævnte ville kunne se ud. I de forskellige grupper varierede det dog lidt, hvad der blev brugt mest tid på i diskussionen ud fra, hvad der fyldte mest inden for det pågældende emne.

Resultaterne af denne øvelse er dermed mere åbne og en 'work in progress' end fra de to tidligere workshops, hvor der blev udarbejdet nogle konkrete produkter. En del af resultatet fra workshop 3 var faciliteringen af konkret at arbejde med de tværgående rapporteringskrav, at åbne en samtale om fælles definitioner og fælles forståelse og på den måde være med til i fællesskab at gennemføre en mindre GAP-analyse af, hvor vandselskaberne er i dag, hvad mangler de af viden for at kunne komme i mål og hvordan kommer vandselskaberne i mål.

Nedenunder findes en opsummering af de diskussioner som fandt sted i hver gruppe af og med de emner, som fyldte mest under de respektive emner, hvorfor de noterede emner varierer fra gruppe til gruppe.

Egen arbejdsstyrke

Politik: Her blev der efterspurgt en definition af politik ift. hvordan det passer på vandsektoren. Der blev også vendt ideen om at lave en inddeling af politikområder (fx IT, mangfoldighed, menneskerettigheder, uddannelse, rekruttering, løn). Der blev også noteret, at det kunne være relevant at sortere i sine politikker (som også blev opfordret til af Envidan i oplæg) for at få et bedre overblik og mindske bureaukratiet. Herunder også at sørge for, at det er klart, hvem den ansvarlige for politikken er. Der blev efterspurgt en fælles minimumsbeskrivelse ift. S1-19. Det blev ligeledes diskuteret behov for politikker under dette emne i dansk sammenhæng, i forhold til, at dansk lovgivning dækker meget.

Foranstaltning: Her blev der diskuteret, hvordan arbejdsmiljø spiller ind på dette emne. Kan det at beskrive arbejdsmiljøet og ledelsessystemet tælle som en foranstaltning? Hvor hører APV og medarbejdertilfredshedsundersøgelser til? Der var også en snak om, hvordan man løbende kan arbejde med det.

Mål: Diskussionen her drejede sig om, hvordan man kobler det til samt sikrer, at målene er relaterede til IRO (impacts, risks and opportunities). Der blev nævnt ingen arbejdsulykker, lavt sygefravær, MUS-samtaler som mulige mål.

Leverandører: Fokuspunktet her var, hvordan man kan stille krav i kontrakter og CoC til leverandører og lige så vigtigt, hvordan kan der bedst følges op på, hvorvidt det bliver overholdt. Nogle steder er det organiseret i udbud/indkøb.

Arbejdstagere i værdikæden

Code of Conduct (CoC): Her blev der diskuteret i hvilken grad en CoC kan siges at være en tilstrækkelig politik til dette emne? Mange emner vil være dækket her såsom ingen børnearbejde, overholde menneskerettighederne osv. I forlængelse af denne snak, blev der sat spørgsmål til, hvordan man i næste skridt sørger for, at denne bliver overholdt, og hvordan man konsekvensberegner og efterfølgende følger op på denne konsekvens. Uden denne kontrol, kan man ikke i større skala ændre på ret meget, bemærkedes der.

Værdikæde: Der blev også talt om, hvor langt ned i værdikæden, det forventes, at man går, og at hvis det er hele vejen, så opleves det som uoverskueligt og svært at komme i mål med. Skal man i hvert tilfælde kunne blotlægge arbejdsforholdene helt ned på det niveau, hvor materialet til rørene fremstilles, hvor bomuldet til arbejdstøjet vokser? Her nævnes IKEA som eksempel for at eksemplificere hvor langt deres værdikæde går ud, og hvordan det kan skabe problemer for sådan en virksomhed ikke at kunne stå inde for alle led.

Due Diligence Direktiv: Caroline (ESG-Forum) nævnte det nyeste Due Diligence-direktiv (CSDDD), som kort inden jul blev frigivet af EU ift. at give nogle retningslinjer for, hvad der skal være opfyldt på dette område. Der blev noteret, at det ønskes, at der bliver tjekket op på, hvor meget dette hjælper forsyningerne og hvor meget, der bliver dækket via dette direktiv.

Drivhusgasemissioner

Ved denne gruppe blev der diskuteret frem og tilbage, hvad oplysningskravene egentlig vil sige for dette emne; hvordan vil det se ud i praksis?

Politik: Der blev noteret, at det svære er at se, hvad en politik kan være her, og at der ikke rigtig er erfaringer med politikker på dette område. Hvordan kombineres det med at skulle leve op til at være en miljømæssig ansvarlig virksomhed? Det opleves som om, at det opfyldes gennem foranstaltninger (fremfor politikker). Kan 2030-ambitioner være en politik? Der blev også talt om, hvordan en politik måske kan forstås som et mål og en retning, man gerne vil bevæge sig i.

Foranstaltning: På samme måde blev der diskuteret, hvordan en foranstaltning egentlig ser ud; er det fx en foranstaltning at etablere N₂O-målinger eller andre målemetoder - eller er det først en foranstaltning, når det er knyttet til et formuleret mål? Der blev også diskuteret, hvorvidt en foranstaltning på dette område er noget, der generelt reducerer? Som eksempler på nogle foranstaltninger inden for Drivhusgasemissioner, nævnes: Krav i udbud til reduktion, bestemmelser ift. at indkøb skal tage højde for energieffektivitet, indvindingsstrategi som kan spille ind på energieffektivitet, skovrejsning.

Mål: Ud fra dette oplysningskrav, blev der diskuteret om målene skal være på koncernniveau, og om det er nødvendigt at specificere fra hvilken aktivitet, det skal komme – kan man nøjes med at angive fra hvilket scope? Aarhus Vand blev nævnt som eksempel ift., at de har fået besked af deres revisor på at inkludere biogent CO₂ i deres scopes, da det er vurderet, at bidraget fra biogasproduktionen er væsentlig.

Vandforurening

I denne gruppe blev der talt lidt om formålet med vandselskaberne, og det beskrives som at levere ikke-forurenede vand til borgere og ikke-forurenede vand til recipienter samt at håndtere eventuelle forureninger inden produktet leveres.

Definition af vand og forurening:

Vand: defineres som alt vand: grundvand, drikkevand, spildevand, overfladevand, råvand, overløb osv.

Forurening: Det menes ikke, at det er forurening at udlede stoffer, der er lig eller under det fastlagte i udledningstilladelsen. Forurening blev beskrevet her som at overskride de tilladte værdier. Det noteredes, at der ikke kigges på forurening akkumuleret over tid. Eks.: fisk, som bliver påvirket af udledning under tilladte værdier i en længere periode betragtes ikke som forurening, da det er tilladt for vandselskaberne.

Det blev diskuteret om der er en tidsfrist/forældelsesdato for forurening. Fx hvis det viser sig, at vandselskaber i årevis har puttet slam på marken, og at det indeholder et ukendt meget forurenede stof. Hvem har så ansvaret? Og hvor lang tid tæller forurening med det fra?

Politik: Her blev der talt om, at det er loven og tilladelser, der sætter rammen for politikker på dette område. Der blev spurgt, om det er en politik ikke at ville forurene? Det blev også

diskuteret om en politik skal være offentlig, men den generelle holdning er, at det er den vist ikke. Det blev nævnt, at man kan stille krav til store leverandører om deres tilslutning til renseanlæg; fx at de skal have en miljødeklaration. Men da det er kommunen, der giver tilladelse, så det er ikke sikkert, at vandselskabet har så meget at skulle have sagt, blev der bemærket.

Foranstaltning: BAT nævnes, og at der findes en liste. Der blev talt om, at det er en afvejning af BAT og økonomisk regulering: Økonomisk regulering kan både lede til, at man vælger den bedste teknologi for at undgå effektiviseringskrav, men BAT kan også være dyrere og dermed ikke muligt indenfor økonomisk ramme. Der blev nævnt, at der ikke gives tillæg til at fjerne til niveauer under krav, og på den måde kan økonomisk regulering begrænse den rensning, der opnås. Eksempler på foranstaltninger: Påvirkninger af i og omkring indvindingsområder for at undgå forurening, og så nævnes analyseprogram som en mulig.

Mål: Der blev talt om, hvorvidt kravværdien er mål? Det blev nævnt, at der nogle steder siges, at 1/2 gange kravet kan være et ikke-nedskrevet mål - eller blot så langt ned som muligt.

Ressourcer – Affald

Politik: Dette oplysningskrav blev diskuteret meget, og særligt definitionen af *politik* som den forstås i CSRD. I den forbindelse blev der stillet spørgsmål som: Er det væsentlig at snakke politikker i laboratorier? Skal politikken være godkendt af direktionen eller skal den helt op bestyrelse niveau? Der var hos nogle en opfattelse af, at den er anderledes og mere procesorienteret her end den generelle definition. Af den årsag efterspørges det, om forsyningernes eksisterende politikker skal genbesøges og evt. ændres for at passe til. Envidan og Novafos nævnes her som eksempler, da begge har været i gang med at gennemgå alle deres politikker, og fælles for dem er, at der er et stort arbejde i at få ryddet op i alle de mange politikker.

Der opstod en bred enighed om og forståelse af, at politikker ikke må være for brede, da de så ikke er detaljerede nok. Omvendt, at de ikke må være for detaljerede, for så skal de ændres for tit. Her kom et forslag om, at man kunne gøre sine politikker mere overordnede, sådan at man ikke skulle ændre dem for tit. I forlængelse heraf opstod koblingen til foranstaltninger med en opfattelse af, at man her kan blive mere konkret, når man definerer sine foranstaltninger.

Der nævnes, at forpligtigelse måske kan være et bedre ord at bruge i sin politikker end hensigtserklæring. Ligeledes, at det vil være meningsfuldt at bruge ordene kortlægning og konsolidering i vores definition af politik.

Politik diskuteres i forhold til dobbeltvæsentlighedsanalysen; hvis man vurderer, at emnet er væsentligt, så skal man have en politik eller forklare, hvorfor man ikke har en. Der blev talt om, at man her kan henvise til en mere overordnet politik, som er relevant for emnet.

Strategi: Det blev diskuteret, om alle emner og underemner skal matches til en strategi. Det opleves generelt som svært at se den røde tråd fra strategien og ned til hvilke handlinger og mål strategien medfører

Foranstaltninger: De fleste forsyninger har ikke politikker indenfor affald, men har handleplaner og mål, da der er mange regler indenfor området. Deponi skal følge lovgivningen. De har i deres kontrakter regler for deponi, men det er ikke noget der peget op imod, deres politik. Det blev nævnt, at man måske kan pege op imod lovgivningen og i sin politik henvise til, at man lever op til lovgivningen.

CSDDD: I gruppen blev der talt om CSDDD, og de krav det indeholder om, hvilke områder man skal have politikker indenfor. Det efterspørges at lave et branchekatalog med ting man kunne have politikker om med henvisning over til CSDDD.

Forbrugere og slutbrugere

I gruppen blev der diskuteret en del frem og tilbage om, hvad standarden i forbindelse med dette emne egentlig siger. Der var et stort behov for at få afklaret, hvad der reelt skal afrapporteres her. Der blev snakket om, om det indebærer, at det er en ret til sikkerhed og sanitet ift. Rent vand, miljø, sanitet – eller indgår det under den miljømæssige og kvantitative del af rapporten?

Definition: Det fyldte også meget i snakken, hvordan den præcise definition og skelnen af de to grupper er: hvad er en forbruger versus en slutbruger? Hvor placerer erhvervskunder sig? Store kunder? Hvis Danish Crown er en kunde, hvad er de så i deres produktion? Hvad med medarbejderne på arbejdspladsen?

Der blev talt om sårbare forbrugere som et fokus under dette emne, og forskellige typer af vandkvaliteter.

Personersikkerhed og GDPR: Der blev talt om, at forsyningerne har et stort ansvar med at forvalte al den data, de har om deres forbrugere. Det kunne fx være i potentialet med at samarbejde med store, offentlige kunder.

Inddragelse af interessenter: Der blev talt om, at det er et svært område ift. hvordan det skal gøres, i hvilken sammenhæng – og hvorfor. Snakken bevægede sig i retning af muligheden for at kunne lave nogle samarbejder med større kunder såsom boligforeninger og kommuner om at lave nogle kundeundersøgelser. Hvordan dialogen ellers kunne være, blev der spurgt om råd til. Der er en masse potentiale med den data, forsyningerne har, som man gerne vil kunne benytte sig af – i den forbindelse faldt snakken på GDPR og de problematikker, der kan ligge i sådanne partnerskaber.

Sektorspecifikke standarder: Det blev efterspurgt, hvornår disse vil komme, og at det måske er i 2026.

Vandforbrug

I denne gruppe blev det først afklaret, hvad der menes at ligge under begrebet vandforbrug, og gruppen kom frem til, at det indebærer: forsyningssikkerhed, vandforbrug.

Politik: Der blev talt om at være obs på definitionen af en politik, og på hvordan adskiller sig fra strategien: hvor meget skal stå i strategien og hvor meget i politikken? Hvor meget skal der stå i en politik og hvor konkret skal det være. Detaljeringsniveauet blev diskuteret ift. hvor overordnet en politik helst skal være.

Der var enighed om, at det er meget individuelt, hvordan man arbejder med politikker. Der kan tages udgangspunkt i lovgivningen og myndighedskravene, og så gå videre derfra. Der blev her talt om at, som med Envidans erfaring fra egen ESG-rapportering, kan det være en fordel at holde sig til få politikker, så der er mindre at rapportere på. Der skal være en ansvarlig for hver politik, som skal skrive under, så også her er det en fordel med færre.

Envaforers som eksempel: Her har man 5-års strategiplaner fremfor politikker. Der er en ansvarlig, en handleplan og nogle målsætninger, og den ansvarlige er ligeledes den person, som skal sørge for, at målene nås.

Foranstaltning: Der blev nået frem til, at det er de ting, du sætter i verden for at opnå din politik. Kunne fx være overvågning, monitorering af indvending vs. Indvendingstilladelser osv.

Teknisk vand: Man kunne sælge teknisk vand. Jo mere teknisk vand, der sendes ud, jo mere sparer vi på vandressourcen.

Virksomhedskultur

Definition: I denne gruppe blev der ytret ønske om en konkret definition af ordet virksomhedskultur. I gruppen blev det beskrevet som den underforståede måde, man er på i virksomheden. Det blev også noteret, at det viser værdierne i virksomheden og ønsket om en etisk ansvarlig adfærd - og hvordan dette kan fremmes.

Monopolvirksomhed: det blev fremhævet, at den særstatus som danske forsyningselskaber har i form af at være en monopolvirksomhed, giver et særligt ansvar og fordrer et særligt fokus på dette. Hvordan undgår man korruption og bestikkelse?

Politik: Der blev diskuteret, hvordan politikker kan være med til at danne udgangspunktet for den virksomhedskultur, man ønsker.

Foranstaltning: Her blev der talt om adfærdskodeks og et ledelseskodeks. Det blev også diskuteret, hvorvidt en vision for virksomheden kan være med til at sætte retningen for virksomhedskulturen

CSRD-krav: Der var enighed om et ønske om en klarlæggelse af, hvilke krav CSRD specifikt har her.

Forretningsadfærd: Ønske om en sektoruddannelse i forretningsadfærd

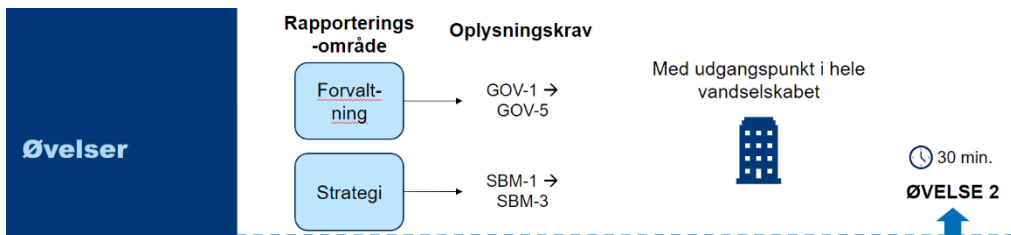
Interessenter: Diskussionen fokuserer også på interessenters rolle for dette oplysningskrav; at det er vigtigt at inddrage medarbejdere, kunder, samarbejdspartnere og silent stakeholders. Partnerskaber nævnes som mulig måde at gøre det på, men det opleves som en svær ting.

3.2.2 Øvelse 2

I øvelse 2 var formålet at gå i dybden med de to generelle rapporteringskrav; Forvaltning og Strategi og tilhørende oplysningskrav. Med udgangspunkt i vandselskaberne som organisation blev samme spørgsmål som i Øvelse 1 diskuteret.

Øvelsen blev gennemført i 4 grupper: 2 under forvaltning og 2 under strategi. Hver gruppe havde 30 minutter til at arbejde med øvelsen.

Forvaltningsgrupperne tog sig af de generelle oplysningskrav for Forvaltning GOV1-5, som består af følgende: GOV-1: Roller og ansvar, GOV-2: Foranstaltninger, GOV-3: Incitamentsordninger, GOV-4: Due Diligence og GOV-5: Risikostyring og intern kontrol. De 5 oplysningskrav blev fordelt på de 2 grupper således, at Forvaltningsgruppe 1 tog sig af GOV 1-2, og forvaltningsgruppe 2 tog sig af GOV 3-5.

For Strategigrupperne var det organiseret på samme måde, hvor de beskæftigede sig med de 3 oplysningskrav for Strategi, nemlig SBM-1 til SBM-3, som består af følgende: SBM-1: Strategi, forretningsmodel og værdikæde, SBM-2: Interessenter og SBM-3: Samspil med *Impacts, Risks and Opportunities (IRO'er)*. Strategi-gruppe 1 beskæftigede sig med SBM-1-2 og Strategi-gruppe 2 beskæftigede sig med SBM-3.

I denne øvelse fordelte forsyningerne sig tilfældigt efter, hvor de sad, mens Envidan/DANVA faciliterede ved hver gruppe. Posters blev ligeledes anvendt i denne øvelse, og der blev i hver gruppe noteret de ting, der blev diskuteret.

Øvelse 2 – Skema til Strategi

	Strategi, forretningsmodel og værdikæde (SMB-1)	Interessenter (SBM-2)	Samspil med IRO'er (SBM-3)
Behov for fortolkning/definitioner			
Opfyldelse af krav			
Egne erfaringer			

Figur 3 – Skema øvelse 2

Resultater af øvelse 2

Forvaltning 1

GOV 1- Roller og ansvar:

Der blev efterspurgt en afklaring på, hvorvidt at DANVAs kodeks for god selskabsledelse kan anvendes her – og om det skal revideres? Der blev også efterspurgt en afklaring på, om forbrugerrepræsentanter er uafhængige.

Tilsynsorgan: Her blev kommunens rolle ift. vandselskabet diskuteret, og hvorvidt kommunen (ejerne) kan siges at have rollen som tilsynsorgan, da overskridelser af forskellig art skal rapporteres til kommunen. Et tilsynsorgan blev af nogen også beskrevet som et ledelsessystem, hvor 'toppen af dette' kan have ressourcer til at følge op på problemstillinger.

Kompetencer: Derudover kom der i gruppearbejdet fokus på, hvordan kompetencer hos bestyrelsen kan sikres, og der blev bredt foreslået følgende som løsninger på dette: først en kompetencevurdering, en beskrivelse af bestyrelsens nuværende kompetencer, uddannelse til bestyrelsen. Det noteredes, at flere forsyninger allerede i dag har en proces på plads omkring løbende at vurdere bestyrelsens kompetencer.

Risikoudvalg: I gruppen blev det diskuteret, om et bestyrelsesudvalg kan fungere som risikoudvalg, og der var bred enighed om, at det kan det godt. En del af bestyrelsesudvalget kan forholde sig til risikodelen som det gøres normalvis i andre koncerner.

Som eksempel på et værktøj blev Verdo nævnt, da de har et Due Diligence-system til fjernvarme.

GOV 2 - Foranstaltninger: Det blev nævnt, at ledelsessystemer, rapportering til bestyrelse, opfølgning på strategi kan være foranstaltninger.

Der blev også spurgt om bæredygtighed skal være en del af forretningsordenen for bestyrelsen.

Forvaltning 2

GOV 3 - Incitamentsordninger: Denne ordning bruges pt. ikke i forsyningsbranchen. Der blev diskuteret, hvorvidt det er lovligt, og om man eventuelt kunne gøre det på en anden måde.

GOV 4 – Due Diligence: I december 2023 kom der et nyt Due Diligence-direktiv (CSDDD) fra EU. Der ønskes mere viden om, hvad dette indebærer, og hvordan det kan hjælpe forsyningerne med dette oplysningskrav.

GOV 5 – Risikostyring og intern kontrol: Her gik diskussionen på, hvordan denne risikostyring og kontrol vil se ud hos forsyningerne. Hvordan skal dette gøres lavpraktisk? Der blev også diskuteret i hvilket omfang, at dobbeltvæsentlighedsanalysen kan siges at være risikostyringen af bæredygtighedsbudgettet og de valgte KPI'er. Der ønskes yderligere information om, hvordan denne procedure kan se ud.

Strategi 1

SBM 1 – Strategi, forretningsmodel og værdikæde: Her blev der talt om, at eksterne påvirkninger på værdikæden påvirker de mål, der er blevet sat i strategien, og derfor er det nødvendigt med en risikovurdering ift. både det finansielle og miljømæssige. Det er en måde at tage hånd om det ukendte.

SBM 2 – Interessenter: Som med forbrugere, er der her et behov for at få defineret mere klart, hvilke interessenter, der er tale om og præcist hvad standarden siger. Der blev talt om forskellige måder at inddrage på, og følgende blev nævnt: samarbejdsaftaler, kundetilfredshedsundersøgelser, medarbejderundersøgelser. I anlægsprojekter vil det være et fokus på de berørte communities, NGO'er og samarbejdspartnere.

I gruppen blev den todelte rolle ifølge ejeraftalen: ejer som myndighed og ejer som strateg, også diskuteret.

Strategi 2

SBM 3 – Samspil med Risks, impacts og opportunities: I denne gruppe var stemningen, at dette var en svær samtale. Der var en generel opfattelse af denne standard som en form for resumé af de forskellige analyser: værdikædeanalysen, interessentanalysen m.v. Det oplevedes som en udfordring at skulle 'gøre det kort' samt at skulle forholde sig til opstrøms og nedstrøms.

Der blev talt om IRO'ernes rolle i forhold til strategien, og en usikkerhed om, om det er i strategien, man forholder sig til disse. Det blev også nævnt, at det måske kunne være en udfordring at få bæredygtighed ind i nuværende forretningsmodel med finansielle aspekter. Der var enighed om, at finansielle risici er der styr på.

IRO's sammenhæng med samfundsudviklinger blev også diskuteret – fx ift. Terrænnært grundvand.

Modstandsdygtighed: der blev brugt tid på at diskutere definitionen af dette begreb, og følgende aspekter blev nævnt som det, der kunne være omfattet: finansiell, IRO (fx oversvømmelser), økonomisk regulering, rekruttering af kompetence (demografi, uddannelse, geografi osv.), misinformation.

3.3 Opsummering

Udfaldet af Workshop 3 er uden de samme klare produkter og resultater som hhv. Workshop 1 og Workshop 2. Dette stemmer overens med formålet, som var at dykke ned i de kvalitative standarder og rapporteringskrav samt at opnå en fælles snak og diskussion af, hvad der forstås ved både de generelle og tværgående oplysningskrav samt de emnespecifikke oplysningskrav: **Forvaltning og Strategi** samt **Politik, Foranstaltning, Mål**.

Ved at dykke ned i rapporteringskravene ud fra konkrete emner, lykkedes det at opnå en eksemplificering af kravene i en konkret kontekst, som er relevant for vandselskaberne. Dette hjalp til at tage de mere vage oplysningskrav ned på et mere jordnært niveau. Det gjorde det muligt at diskutere udfordringerne ved det enkelte oplysningskrav, og se på hvad der allerede ligger ude hos forsyningerne, som kan hjælpe med at opfylde kravet. Herudover at have en sparring vandselskaberne imellem om, hvordan emnerne tilgås og kan tilgås fremadrettet.

Der blev igennem de to øvelser ligeledes sat fokus på de steder, hvor der i branchen savnes nogle fælles definitioner at gå ud fra. Dette giver et godt udgangspunkt for det videre arbejde ift. forsyningernes behov i processen med at blive klædt på til ESG-rapporteringen, og understreger, at processen med CSRD og vejledningen er et 'levende dokument' som løbende vil blive videreudviklet imens der fortsat arbejdes med det og erfaring opnås.

I løbet af workshoppen blev der også arbejdet med den udfordring, det kan være at gå fra en standard, som beskrevet på tekst i CSRD og til den konkrete virkelighed, som vandselskaberne befinder sig i. Hvordan adskiller strategi, politik, foranstaltning, mål og parametre sig fra hinanden, og hvordan kan det undgås at komme til at blande det sammen. For at imødegå denne forvirring, blev der netop arbejdet med de respektive oplysningskrav i gruppearbejdet ud fra konkrete emner, samt med den overordnede strategi og forvaltning set i vandselskabernes perspektiv.

3.4 Posters-besvarelser

Posters fra øvelse 1

EGEN ARBEJDSSTYRKE

Øvelse 1 posterbesvarelser: IT - håndhævelse - men ret videnskabelig - retning - ism WIKI/LIFE

Navn	Foranstaltning	Mål	Bemærkninger	
Fraser-projekt Abe Rasmussen	<p>Arb. miljø politik Sundhed - sygefravær</p> <p>Howdan passer det Hv og -comp-analyse på politikler Punkter klart Måske en uventet</p>	<p>Rydde op i politikler Arb. miljø osv - ekskluderet i bilag Brand og arbejdsplads Skal arbejde med det samlede - hvordan ser vi det</p>	<p>Øvrerret - delige Relatere til IRD → samvirkning - med forlyst - tendens i et udsendings</p>	<p>MUSK FORMUL MED CSD LAV DEMERIT BESKRIVELSE FORMUL - MUSK IRD Howdan brug det ekstet HVE GØR VI AF PPV + Tilfredsstillings Følles minimumsstandarder 14-57-14</p>
2017	<p>Har mange politikler - videbente Perso nule hånd bog IRD → Foranstaltning - ninge Beskrive for arb. miljø - ledelsessystem → foran- staltninger</p>	<p>Sikre at mål → IRD - klarere O arbejdsplads → foranstaltning Systemer - kontakt - rap brst - Hø - Sikkerhed + miljø + Hø - HVS</p>	<p>Code of Conduct med ensidigt af man-ret. + ethic-tyde Code of Conduct med krav til leverandere</p>	
Spørgsmål	<p>✓ Krav i kontrakter Tage op med leverandere - samlet Organiseret i udbud / Indkøb</p>			

ARBEJDSSTAGERE I VÆRDIKÆDEN

ARBEJDSSTAGERE I VÆRDIKÆDEN

Behov for forklaring/definitioner	Politik	Foranstaltning	Mål	Bemærkninger
	<p>Definition af arbejdstager i værdikæden</p> <p>* Hvordan kan væsentlige IRD beskrives</p>	<p>Hvilken data skal vi bruge til at rapportere på det?</p> <p>Hvor og ansvar - underleverandør og forening til dem?</p>	<p>Klærgørelser af værdi- kæden og ansvar hele vejen - hvor meget kan man beskrive sig ud af</p> <p>Kontrolfunktioner? - hvordan og ikke Hvor langt går forpligtelsen ud?</p>	<p>Relation til Due Diligence-direktivet/CSD</p> <p>↓ Vejledning til kontrakt- klausuler + indkøb/udbuds- betingelser + * (data og krav)</p> <p>* Code of Conduct</p>
Opfyldelse af krav	<p>* Howdan stiller vi krav til alle underleverandere</p>		<p>Sikre at underleverandør lever op til retningslinjer (Carb. miljø og sikkerhed) Kontrolfct</p>	<p>Eksempler på beskrivelser af væsentlige IRD'er *</p>
Egne erfaringer	<p>COC som tager os et stykke</p> <p>* Eksempler COC ILO-krav</p>	<p>Indkøbs- og udbuds- betingelser (env. etc.) Udd. og arbejds- klausul adskilt fra COC. (på sigt)</p>	<p>~~Løst~~ Ulykker ved under- leverandør</p>	<p>Hvor meget i kontrakter vs. hvor meget i C.O.C Hvor batter det mest?</p> <p>Beskrivelse af konsekvenser ved ikke at overholde kontrakt/COC og forskel på de to</p>

DRIVHUSGASEMISSIONER

Drivhusgasemissioner

blå: først
grøn: næste

Emne:	Politik	Foranstaltning	Mål	Bemærkninger
Behov for fortolkning/definitioner	andre: hvilke grænser	formulering i installationer til N ₂ måling, nøgler der sikrer reduktion tilpasning/modulering/tilpasning		
Oplydelse af krav	er det en forpligtelse? eller til politikken er ok, men hvad er en politik formelt	opagøre lattergås som en foranstaltning hvordan skal det måles? - trap til søv hvad skal med? - bløt? - klat? krav i udsend indvindingstrategi - energi	er det konkrete mål? mål for forsyningsnet - opagørelse for det hele?	29%) er det knyttet til dekarbonisering - nej nok ikke
Egne erfaringer	ikke rigtig - er der hvor meget? Miljøvenlig virksomhed - er tilføjning 2030 - ambitioner mål for områder - bevæget i en retning	skurvgning a) er den med som natur baseret? "politik" for indeks - energieffektivitet	Arhus Vand: Brøgen skal med når det er væsentligt. - biogas prod.	DN forsyning: mål: 2030 - ambitioner?

RESSOURCER – AFFALD

Emne:	Politik	Foranstaltning	Mål	Bemærkninger
Behov for fortolkning/definitioner	Procedurer Kortlægge Konsolidere. Væsentlighed er vigtig Foranstaltning Hensigtsmæssig (Plyasb). overordnet (forpligtigelse) mål	Mere konkrete for væsentlige områder der er udsatte		
Oplydelse af krav	hvem kunne holde i 10 år. Andres værdi lej.	valgte områder som der laves "proble" for.	ex. oparbejdede krav for væsentlige fraktioner.	Ressourcer vs. affald. Ressourcer Løsnings tilstand osv. → Indsats + kontakt Hvordan omvendes mål til handlinger: Vedtælsloen.
Egne erfaringer	Mangler den røde tråd. Dyktig nok i konkrete handlinger.			Anliggende Skem Aster Afledelse → Løsnings Måder til at (sin/mær).

Hvilke politikker skal vi have?

VANDFORBRUG

Emne: VANDFORBRUG				
	Politik	Foranstaltning	Mål	Bemærkninger
Behov for fortolkning/definitioner	Styr på overvågning Definiton på politik og link til andre rapp. områder.			ikke nødvendigvis politik, men sammenstykes af foranstaltninger og mål
Opfyldelse af krav	Intressent interesse → Borgere, virksomheder etc. ↓ Detaljeniveau?	Kapitalinvesteringer Er systemer i projektbeskrivelser		Vandstress (folke) ikke betydningsfuld → GEUS rapport (40%) Individuelt: Afhænger af forsyningens placering
Egne erfaringer	ikke politikker men handlingsplaner Er beskrevet, men skal samles.	Indeholder også forventede resultater	Drift sætter mål for vandforbrug opfølgning er i 4-års perioder, evt. med årlig status ved rapportering	

VANDFORURENING

Emne: VANDFORURENING				
	Politik	Foranstaltning	Mål	Bemærkninger
Behov for fortolkning/definitioner	Vandforurening - def. • grund • overløb • råvands • fjernvarmevand • forurening under tilbedelse? det. at politik i sig selv • cirkulær forurening	BAT: har en liste (EU) godkendelser om tilbedelse	er miljø uledningsstillendende? overløb er der mål udover der findes et krav er slam forurening? eller kvalitativ? støter uden grænser: eks. pesticider og forurening ved hvidevarer etc. • Er det mest så acceptabel forurening?	ansvar for proces, ikke for det, der kommer ind Definer fælles uledningsstillendende = mål = % forurening foranstaltning: miljøprogram politik: vil ikke foruren Definer vs opgaver er det her - fjerne foru. fra grundvand + spilv. - prøvninger af andre forurening
Opfyldelse af krav	krav er defineret ved lov - v. sektors er sat i verden for at handle • loven giver rammen - hvis den er der inspirationskatalog - på emner skal P være okentlig? - MA beskrivelse? krav til store leverandere	Nuvarer: påbud om P fjernelse påvirker i indsamlingsområdet for at undgå forurening	lavbestemt. skal det stå her eller under ansvar til forbrugere tilføjet eller akkumuleret? "overholdelse af minimumskrav" - % forurening det.	hvor mange steder skal man kigge på? Forhold per til øko. reg. det er kun muligt at nå til et vis punkt indenfor rammen. ↳ der kan ikke sættes tillæg til rensning under krav.
Egne erfaringer	"forurening" til et vist niveau - dyrk i drift + emner ned • c forsvinder hvordan formuleres de? "ikke have køreanbefaling" - mål politik	BAT indirekte gennem øko. reg. - både for at få god løn + denist og økonomi Hvem har ansvar - uledningsstillendende gælder selvom man obs. forurening (dud fik) - holder sig til tilladelse for at undgå at underminere sig selv	24 er et krav eks. % uledningsstillendende (lav) Evaluations: er der nogen muligheder for at undgå spilv. tilføjet - ikke nedstrømt - forurening vs. økonomi økonomi vs. renningsgrad	er lovende vedrørende ledelse forurening? er uheld noget man er ansvarlig for det. at forurening kvalitet/forbedelse - er man ansvarlig for foru. med ukendte støtter

blå: først grøn: siden

hvad styr på forurening af? - de har også krav

Hvis ikke vi har styr på det her, hvad fanden har vi så styr på?!" vs

FORBRUGERE OG SLUTBRUGERE

~~EGENT ARBEJDSSTYRKE~~

FORBRUGERE / SLUTBRUGERE (Tjeh DEF - måske Det Forbruger i en slutbruger - hvad er det? Erstat?)

Emne:	Politik	Foranstaltning	Mål	Bemærkninger
Behov for fortolkning/definitioner	Ret til sundhed - rent vand FN → DWD → DK Lovgivning Der er lovgivning - Politik er så fuld lovgivning Information - (Politik)	Sikre rent vand Sundhed Hemise "E" Hvordan information i Pakning	Mål for information Håndtere data for-svarligt	DEF - Typen af forbrugere / slutbrugere Jvf. 10-5 234 Hvor placerer vi direkte vandbeskyttelse? Adm. - best - forbrugere Partnerarbejde - Dialog med større grupper af forbrugere - fr. Dagsforening
DEF	Definitioner: - Genstandsområde - Retningslinje - rettligheder der skal overholdes generelt, men ret, data, IT-sikr./NIS	Ledelsessystemer Lovgivning sætter rammer - fælles DEF	Konkrete mål - Inga køre anbefalinger - overholde krav v/s - Pris på vand - it-renseeffektivitet - som påvirker priser - Vand - tilgængelighed - Vand - kvalitet - Beskyt mod overløb - separering (KTP)	Hvordan - KTP - sammenhæng til Sundhed/økonomi - Positiv anvendelse af data til adfærd ændringer
	- Personlig sikkerhed - midler/retningslinjer - GDPR - Dataethik - politik for det - DEFINITION AF SÅRBARE FORBRUGERE	Kundundersøgelser - SKOLETJENESTE	- KTP - sammenhæng til Sundhed/økonomi - Positiv anvendelse af data til adfærd ændringer - SIKRE INFO - KOMMUNE GEN - LÆRING	Hvad er det rensede spildevand - vare, tjenestedelse? Hvor er mål tagerne?

- FORSIKELIGE VANDKVALITETER
 - Overordnet politik for forsyningsikkerhed

VIRKSOMHEDSKULTUR

* CSRD
 Inholdsfortegnelse

Emne:	Politik	Foranstaltning	Mål	Bemærkninger
Behov for fortolkning/definitioner	Definition af virksomhedskultur. Den måde vi er på. Det understøtter. Interne/eksterne interaktioner. MONOPOLVIRKSOMHED → ANSVAR VIRKSOMHEDSKULTUR → HÅNDTIL POLITIKER → INDIKATORER			UPTIDT UTILITETS SOM EFFEKTER.
Opfyldelse af krav	IIT: - MEDARBEJDERE - KUNDER - SAMARBEJDSPARTNERE - SILT STAKEHOLDERS Vision/Mission. ADFÆRDSKODEX / LEDELSE.			
Egne erfaringer	Værdier ETISK ADFÆRD + FREMME DENNE. SÆRLIG FOKUS PÅ: MONOPOLVIRKSOMHED - KORRUPTION - BESKÆDSE - UDDANNELSE		- fr. partnerarbejde - Krav for god samarbeidsrelation ↑	DANVA tilveje CSRD KRAV SEKTOR UDD. I FØRETNINGEN - ADFÆRD LØSE. UNAC PÅ UDDANNELSE

POLITIK → HJÆLPS TIL FORANSTALTNINGER + MÅL ANDEF SÆRLIG (SEE SELVSTANDEN I DENNE DEL.

Posters fra øvelse 2

FORVALTNING 1: GOV-1 OG GOV-2

FORVALTNING					
	Roller og ansvar (GOV-1)	Foranstaltninger (GOV-2)	Incitamentsordninger (GOV-3)	Risikostyring (GOV-5)	
Behov for fortolkning/definitioner	Kommunens rolle? Er kodeks og sel- stansledelse-omvendt?			Del af ledelses- systemer - status + ændringer Rapportering til bestyrelse Opfølgning på strategi Regnskabsgodkendelse - er det med? Skal det indgå i forretningsplanen	Intern audit med her
Opfyldelse af krav	a) OK c) kompetence vurdering i bestyrelse - bestem kompetencer bestyrelses uddannelse (krav til DANVA - best-uddannelse) ESG-kompetencer - direktion RLT-skal defineres d) lav beskrivelse - sikre at det indgår ESG med i direktionens instruks			Vigtigt at sætte midler af til nødvendige foranstaltninger og revision af krav mfl.	hvordan definerer vi det?
Egne erfaringer	Bornholm - risikoudvalgt med særligt tilsynsansvar i bestyrelsen 21 d) Teller medarbejderaktive med - næppe, ikke i årsregnskabs br. Forbrugsværdi - tæller de som GF-værdi til direktionen? Forbrugsværdi - er de uafhængige?		Aalborg - flvshjæl til at sikre korrekt rapportering		
GOV-3 Incitamenten - Brugtes ikke! Er det lavt? Incitamenten i den individuelle løn- dannelse, diverse tillæg, ledelse, coaching					

FORVALTNING 2: GOV-3, GOV-4 OG GOV-5

FORVALTNING GOV 3-5					
	Roller og ansvar (GOV-1)	Foranstaltninger (GOV-2)	Incitamentsordninger (GOV-3)	Due diligence (GOV-4)	Risikostyring (GOV-5)
Behov for fortolkning/definitioner				Definition i fodnote 15 (side 45 i OK) → vil gerne have det Due Diligence-dokument fra 11/12-23	Procedure for at følge op på bæredygtighedsbudget (KPI'ere)
Opfyldelse af krav				Kigger forholdene igennem inden handling Kortlægge for bæredygtighedsplan	Interne processer
Egne erfaringer			INCT. FOR BÆREDYGTIGHED BRUGSSTYRKE I BRANCHEN PT. 4		Væsentlighedsvurdering

STRATEGI 1: SBM 1, SBM-2 OG SMB-3

~~EGNE ARBEJDSSTYRKE~~

STRATEGI SBM-1 → SBM-3

	Strategi, forretnings-model og værdikæde (SMB-1)	Interesserter (SBM-2)	Samspil med IRO'er (SMB-3)
Behov for fortolkning/definitioner			
Opfyldelse af krav			
Egne erfaringer	<p>Vesentlig påvirkning ≠ væsentlig aktivitet</p> <p>→ Udgangs-punkt</p> <p>i Regnskabet udefrakommonde påvirkninger</p> <p>På Værdikæden påvirker de mål man har sat i sin strategi → risiko vurdering (finansiell og miljømæssig)</p> <p>Cash flow statement</p>		<p>Tage højde for det Ukendte i værdikæden og Intent</p> <p>Risiko styring: kemikalie data base</p>

STRATEGI 2: SBM 1, SBM-2 OG SMB-3

Line & Jacob

	Strategi, forretnings-model og værdikæde (SMB-1)	Interesserter (SBM-2)	Samspil med IRO'er (SMB-3) - start her
Behov for fortolkning/definitioner / ændr.	Hvordan påvirkes krav?	interaktion om samtale om fortløber for frekval	<p>→ slut det reklere sig til strategien?</p> <p>Modstandsbegyndighed</p> <ul style="list-style-type: none"> • kompetence • impacts, risi - overvurderet • ideer for øke rumme • for rekruttering af kompetence? • demografi, usikkerhed, generati <p>Ret til du og det</p> <p>• misinformation</p>
Opfyldelse af krav	<p>Kædetalsberetning</p> <p>Beskrivelse overordnet til</p>	<p>Forholder sig til operatørelt</p> <p>oper som myndighed og oper som strateg = dobbelt rolle</p> <p>samarbejdsaftale med forskellige aktører = sikret støtteholder</p>	<p>af hvor de store muligheder, risi og udfordringer er. - også i det udvikling i samfundet. eks. terrænnet grundvand.</p> <p>Resumé af IRO senere.</p> <p>sværeste at nedbringe + forhøje sig til opstrøms og nedstrøms.</p>
Egne erfaringer		<p>Analyseprojekter: heronke, NFO'er, samarbejdspartheder</p> <p>Kundetilfredshed: → nogle steder mellem kundetyper</p> <p>Medarbejder tilfredshed</p> <p>Andre gør ikke</p> <p>• ikke alle for. - indføre kvalitative uret faldene (nævnte)</p> <p>Erklarer kan få underbygget.</p>	<p>Forretningsmodel findes - svært at indtænke bæredygtighed og det finansielle</p> <p>Er der sammenheng nu mellem forretnings og strategi?</p> <p>Der er et par år de finansielle risi.</p> <p>er der sammenheng mellem kr. og risikostyring</p>

*Det skal også nok også? Bios

4 Bilag 4: Begrebsliste

4.1 Tabel 1 – Akronymmer

CapEx (kapitaludgifter)	Kapitaludgift
CH ₄	Methan
CO ₂	Carbondioxid
CSRD	Corporate Sustainability Reporting Directive (bæredygtighedsrapporteringsdirektivet)
DNSH	Princippet om ikke at gøre væsentlig skade
DR BP-1	Oplysningskrav — Generelt grundlag for udarbejdelse af bæredygtighedserklæringer
DR BP-2	Oplysningskrav — Oplysninger i forbindelse med specifikke omstændigheder
DR GOV-1	Oplysningskrav — Administrations-, ledelses- og tilsynsorganernes rolle
DR GOV-2	Oplysningskrav — Oplysninger til og bæredygtighedsspørgsmål behandlet af virksomhedens administrations-, ledelses- og tilsynsorganer
DR GOV-3	Oplysningskrav — Integration af bæredygtighedsrelaterede resultater i incitamentsordninger
DR GOV-4	Oplysningskrav — Erklæring om due diligence for bæredygtighed
DR GOV-5	Oplysningskrav — Risikostyring og intern kontrol med bæredygtighedsrapportering
DR IRO-1	Oplysningskrav — Beskrivelse af processerne til identifikation og vurdering af væsentlige virkninger, risici og muligheder
DR IRO-2	Oplysningskrav i ESRS omfattet af virksomhedens bæredygtighedserklæringer
DR SBM-1	Oplysningskrav — Markedsposition, strategi, forretningsmodel(ler) og værdikæde
DR SBM-2	Oplysningskrav — Interessenters interesser og synspunkter
DR SBM-3	Oplysningskrav — Væsentlige virkninger, risici og muligheder og deres samspil med strategi og forretningsmodel(ler)
E i ESG	Miljø
EFRAG	European Financial Reporting Advisory Group
EFRAG	Den Europæiske Rådgivende Regnskabsgruppe
ESG	Miljø, Sociale forhold, Selskabsledelse
ESRS	Europæiske standarder for bæredygtighedsrapportering
ESRS 1	Europæisk standard for bæredygtighedsrapportering 1 Generelle krav
ESRS 2	Europæisk standard for bæredygtighedsrapportering 2 Generelle oplysninger

ESRS E1	Europæisk standard for bæredygtighedsrapportering E1 Klimaændringer
ESRS E2	Europæisk standard for bæredygtighedsrapportering E2 Forurening
ESRS E3	Europæisk standard for bæredygtighedsrapportering E3 Vand- og havressourcer
ESRS E4	Europæisk standard for bæredygtighedsrapportering E4 Biodiversitet og økosystemer
ESRS E5	Europæisk standard for bæredygtighedsrapportering E5 Ressourceanvendelse og cirkulær økonomi
ESRS G1	Europæisk standard for bæredygtighedsrapportering G1 Virksomhedernes adfærd
ESRS S1	Europæisk standard for bæredygtighedsrapportering S1 Egen arbejdsstyrke
ESRS S2	Europæisk standard for bæredygtighedsrapportering S2 Arbejdsgangere i værdikæden
ESRS S3	Europæisk standard for bæredygtighedsrapportering S3 Berørte samfund
ESRS S4	Europæisk standard for bæredygtighedsrapportering S4 Forbrugere og slutbrugere
EU	Den Europæiske Union
FN	De Forenede Nationer
G i ESG	Selskabsledelse
IFRS	Internationale regnskabsstandarder
IRO	Virkninger, risici og muligheder
ISSB	Det Internationale Udvalg for Bæredygtighedsstandarder
Kg	Kilogram
MDR	Mindstekrav til oplysninger
MDR-P	Interessenterne, interesser og synspunkter i politikker
MDR-T	interessenterne inddrages i fastsættelsen af mål
MWh	Mega-Watt-timer
N ₂ O	Dinitrogenoxid
NF ₃	Nitrotrifluorid
NGO'er	Ikkestatslige organisationer
NH ₃	Ammoniak
NO _x	Nitrogenoxider
O ₃	Ozon
OpEx	Driftsudgifter
RO	Risiko og muligheder
S i ESG	Sociale Forhold
SO _x	Svovloxider
TCFD	Taskforce om klimarelaterede finansielle oplysninger

4.2 Tabel 2 – Termer defineret i ESRS

I denne tabel defineres de termer, der skal anvendes som reference for udarbejdelsen af bæredygtighedserklæringerne i overensstemmelse med ESRS.

Defineret term	Definition
Affald	Ethvert stof eller enhver genstand, som indehaveren skiller sig af med eller agter eller er forpligtet til at skille sig af med ^[40] .
Affaldshierarki	Prioriteret rækkefølge inden for affaldsforebyggelse og -håndtering ^[41] : i. forebyggelse ii. forberedelse med henblik på genbrug iii. genanvendelse iv. anden nyttiggørelse, f.eks. energiudnyttelse, og v. bortskaffelse.
Affaldshåndtering	Indsamling, transport, nyttiggørelse og bortskaffelse af affald , herunder tilsyn i forbindelse hermed og efterbehandling af deponeringsanlæg samt forhandles og mægleres foranstaltninger ^[42] .
Afhjælpning/oprydning	Midler til at modvirke eller afhjælpe en negativ virkning. Eksempler: Undskyldninger, finansiel eller ikkefinansiel kompensation, forebyggelse af skade gennem påbud eller garantier om ikke at gentage, strafsanktioner (enten strafferetlige eller administrative, såsom bøder), tilbagelevering, genoprettelse, retablering.
Afhængighed/afhængighedsforhold	Situationen for en virksomhed, der er afhængig af naturlige, menneskelige og/eller sociale ressourcer i forbindelse med sine forretningsprocesser.
Aktuelle finansielle virkninger	Finansielle virkninger for det aktuelle regnskabsår, som indregnes i det primære årsregnskab.
Aktør i værdikæden	Enkelt personer eller enheder i værdikæden opstrøms eller nedstrøms. Aktøren anses for at være nedstrøms i forhold til virksomheden (f.eks. distributører, kunder), når den modtager produkter eller tjenester fra virksomheden. Den anses for at være opstrøms i forhold til virksomheden (f.eks. leverandører), når den leverer produkter eller tjenesteydelser, der anvendes i produktionen af virksomhedens egne produkter eller tjenesteydelser.
Ansæt	En person, der er i et ansættelsesforhold med virksomheden i henhold til national lovgivning eller praksis.

Arbejdstager i værdikæden	<p>En person, der udfører arbejde i virksomhedens værdikæde, uanset eksistensen eller arten af et kontraktligt forhold til virksomheden. I ESRS omfatter omfanget af arbejdstagere i værdikæden alle arbejdstagere i virksomhedens opstrøms og nedstrøms værdikæde, som påvirkes eller kan blive væsentligt påvirket af virksomheden. Dette omfatter virkninger, der er forbundet med virksomhedens egne aktiviteter og værdikæde, herunder gennem dens produkter eller tjenesteydelser samt gennem dens forretningsforbindelser. Dette omfatter alle arbejdstagere, der ikke er omfattet af begrebet "egen arbejdsstyrke" ("egen arbejdsstyrke" omfatter personer, der er i et ansættelsesforhold med virksomheden ("ansatte"), og ikkeansatte, som enten er individuelle entreprenører, der leverer arbejdskraft til virksomheden ("selvstændige"), eller personer, der stilles til rådighed af virksomheder, som primært beskæftiger sig med beskæftigelsesaktiviteter. (NACE-kode N78)</p>
Balance mellem arbejdsliv og privatliv	<p>Tilfredsstillende balance mellem en persons arbejde og privatliv. Balancen mellem arbejdsliv og privatliv i bredere forstand omfatter ikke blot balancen mellem arbejde og privatliv på grund af familie- eller omsorgsforpligtelser, men også tidsfordeling mellem den tid, der tilbringes på arbejdspladsen og i privatlivet, ud over familiemæssige forpligtelser.</p>
Berørte samfund	<p>Personer eller grupper, der bor eller arbejder i samme område, og som har været eller kan blive berørt af en rapporterende virksomheds aktiviteter eller gennem dens opstrøms og nedstrøms værdikæde. De berørte samfund kan spænde fra dem, der bor i nærheden af virksomhedens aktiviteter (lokalsamfund), til dem, der bor længere væk. De berørte samfund omfatter faktisk og potentielt berørte oprindelige folk.</p>
Bestikkelse	<p>Uhæderligt at overtale nogen til at handle til ens fordel ved at give dem en pengegave eller en anden form for tilskyndelse.</p>
Biodiversitet eller biologisk mangfoldighed	<p>Mangfoldigheden af levende organismer fra alle kilder, herunder terrestriske, marine og andre akvatiske økosystemer og de økologiske sammenhænge, de er en del af. Dette omfatter variation i genetiske, fænotypiske, fylogenetiske og funktionelle egenskaber samt ændringer i forekomst og fordeling over tid og rum inden for og mellem arter, biologiske samfund og økosystemer.</p>

Brugere	<p>Brugere af bæredygtighedserklæringer er primære brugere af generel regnskabsaflæggelse (eksisterende og potentielle investorer, långivere og andre kreditorer, herunder kapitalforvaltere, kreditinstitutter, forsikringsselskaber) samt andre brugere, herunder virksomhedens forretningspartnere, fagforeninger og arbejdsmarkedets parter, civilsamfundet og ikkestatslige organisationer, regeringer, analytikere og akademikere.</p>
Bæredygtighedserklæring	<p>Det særlige afsnit i virksomhedens ledelsesberetning, hvor de oplysninger om bæredygtighedsspørgsmål, der er udarbejdet i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2013/34/EF^[39] og ESRS, fremlægges.</p>
Bæredygtighedsrelaterede muligheder	<p>Usikre miljømæssige, sociale eller ledelsesmæssige begivenheder eller forhold, som, hvis de indtræffer, kan have en potentiel væsentlig positiv virkning på virksomhedens forretningsmodel eller strategi, dens evne til at nå sine mål og skabe værdi og derfor kan påvirke dens og dens forretningsforbindelsers beslutninger med hensyn til bæredygtighedsspørgsmål. Som enhver anden mulighed måles bæredygtighedsrelaterede muligheder som en kombination af en virknings omfang og sandsynligheden for, at den indtræffer.</p>
Bæredygtighedsrelaterede risici	<p>Usikre miljømæssige, sociale eller ledelsesmæssige begivenheder eller forhold, som, hvis de indtræffer, kan have en potentiel væsentlig negativ virkning på virksomhedens forretningsmodel eller strategi, dens evne til at nå sine mål og skabe værdi og derfor kan påvirke dens og dens forretningsforbindelsers beslutninger med hensyn til bæredygtighedsspørgsmål. Som alle andre risici er bæredygtighedsrelaterede risici en kombination af en virknings omfang og sandsynligheden for, at den indtræffer.</p>
Bæredygtighedsrelaterede virkninger	<p>Den virkning, som virksomheden har eller kan have på miljøet og mennesker, herunder virkningen på deres menneskerettigheder, som følge af virksomhedens aktiviteter eller forretningsforbindelser. Virkningerne kan være faktiske eller potentielle, negative eller positive, kort-, mellem- eller langsigtede, tilsigtede eller utilsigtede og reversible eller irreversible. Virkningerne angiver virksomhedens negative eller positive bidrag til bæredygtig udvikling.</p>

Bæredygtigheds-spørgsmål	Miljømæssige, sociale og menneskerettighedsrelaterede faktorer samt forvaltningsfaktorer, herunder bæredygtighedsfaktorer som defineret i artikel 2, nr. 24), i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/2088 ^[38] .
Børnearbejde	<p>om arbejde, der:</p> <ul style="list-style-type: none"> i. er psykisk, fysisk, socialt eller moralsk farligt og skadeligt for børn og/eller ii. griber ind i deres skolegang ved at fratage dem muligheden for at gå i skole, tvinger dem til at forlade skolen før tid eller kræver, at de forsøger at kombinere skolegang med overdrevent langt og hårdt arbejde. <p>Et barn defineres som en person under 18 år. Hvorvidt bestemte former for "arbejde" kan betegnes som "børnearbejde", afhænger af barnets alder, arten og timerne af det udførte arbejde, og de betingelser hvorunder det udføres. Svaret varierer fra land til land samt mellem sektorer i landene.</p> <p>Minimumsalderen for arbejde bør ikke være lavere end minimumsalderen for afslutning af den obligatoriske skolegang og bør under alle omstændigheder ikke være under 15 år i henhold til Den Internationale Arbejdsorganisations (ILO's) konvention nr. 138 om mindstealder. Undtagelser kan forekomme i visse lande, hvor økonomierne og uddannelsesfaciliteterne ikke er tilstrækkeligt udviklede, og hvor der gælder en minimumsalder på 14 år.</p> <p>Disse undtagelseslande specificeres af Den Internationale Arbejdsorganisation (ILO) som svar på en særlig ansøgning fra det pågældende land og i samråd med repræsentative arbejdsgiver- og arbejdstagerorganisationer. National lovgivning kan tillade beskæftigelse af personer mellem 13 og 15 år med lettere arbejde, så længe det ikke er skadeligt for deres helbred eller udvikling og ikke hindrer deres skolegang eller deltagelse i erhvervs- eller uddannelsesprogrammer. Minimumsalderen for adgang til arbejde, der på grund af dets art eller de omstændigheder, hvorunder det udføres, kan bringe unges sundhed, sikkerhed eller moral i fare, skal være mindst 18 år.</p>
Chikane	<p>En situation, hvor en uønsket adfærd i forbindelse med en beskyttet grund til forskelsbehandling (f.eks. køn i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/54/EF^[15] eller religion eller tro, handicap, alder eller seksuel orientering i henhold til Rådets direktiv 2000/78/EF^[16]) finder sted med det formål eller den virkning at krænke en persons værdighed og skabe et truende, fjendtligt, nedværdigende, ydmygende eller ubehageligt miljø.</p>

Cirkulær økonomi	Et økonomisk system, hvor værdien af produkter, materialer og andre ressourcer i økonomien bevares længst muligt, hvilket forbedrer den effektive anvendelse heraf i produktion og forbrug, hvorved miljøvirkningen af denne anvendelse reduceres, og affaldsproduktionen og udledningen af farlige stoffer minimeres på alle stadier af livscyklussen, herunder ved anvendelse af affaldshierarkiet .
CO₂-kredit	Et overdrageligt eller omsætteligt instrument, der repræsenterer reduktion eller fjernelse af et ton CO ₂ -ækvivalenter, og som udstedes og verificeres i overensstemmelse med anerkendte kvalitetsstandarder.
Dekarboniseringstiltag	Aggregerede typer af modvirkningsforanstaltninger såsom energieffektivitet, elektrificering, brændselsomlægning, anvendelse af vedvarende energi , produktændringer og dekarbonisering af forsyningskæden, der passer til virksomhedernes specifikke foranstaltninger .
Deponering	Et affaldsdeponeringsanlæg til deponering af affaldet på eller i jord ^[21] .
Dobbelt væsentlighed	Dobbelt væsentlighed har to dimensioner: virkningens væsentlighed og finansiel væsentlighed . Et bæredygtigheds spørgsmål opfylder kriteriet om dobbelt væsentlighed , hvis det er væsentligt set ud fra et virkningsperspektiv eller et finansielt perspektiv eller begge dele.
Drivhusgasemissioner under anvendelsesområde 1	Direkte drivhusgasemissioner fra kilder, der ejes eller kontrolleres af virksomheden
Drivhusgasemissioner under anvendelsesområde 2	Indirekte emissioner fra produktion af købt eller erhvervet elektricitet, damp, varme eller køling , der forbruges af virksomheden.
Drivhusgasemissioner under anvendelsesområde 3	Alle indirekte drivhusgasemissioner (der ikke er omfattet af drivhusgasemissioner under anvendelsesområde 2), der forekommer i den rapporterende virksomheds værdikæde , herunder både opstrøms og nedstrøms emissioner . Drivhusgasemissioner under anvendelsesområde 3 kan opdeles i kategorier under anvendelsesområde 3 .
Drivhusgasser	De gasser, der er opført i del 2 i bilag V til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/1999 ^[13] . Disse omfatter kuldioxid (CO ₂), metan (CH ₄), nitrogenoxid (N ₂ O), svovlhexafluorid (SF ₆), nitrogentrifluorid (NF ₃), hydrofluorcarboner (HFC), perfluorcarboner (PFC).

Egen arbejdsstyrke/egne ansatte	Ansatte , som er i et ansættelsesforhold med virksomheden (" ansatte "), og ikkeansatte , som enten er individuelle entreprenører, der leverer arbejdskraft til virksomheden ("selvstændige"), eller personer, der stilles til rådighed af virksomheder, som primært beskæftiger sig med "beskæftigelsesaktiviteter" (NACE-kode N78).
Emission	Direkte eller indirekte udledning af stoffer , vibrationer, varme eller støj fra individuelle eller diffuse kilder til luft, vand eller jord ^[121] .
Farligt affald	Affald , der udviser en eller flere af de farlige egenskaber, der er anført i bilag III til EuropaParlamentets og Rådets direktiv 2008/98/EF ^[17] om affald.
Finansiell væsentlighed	Et bæredygtighedsspørgsmål er væsentligt ud fra et finansielt perspektiv, hvis det skaber risici eller muligheder , der påvirker (eller med rimelighed kan forventes at påvirke) virksomhedens finansielle stilling, indtjening, pengestrømme, adgang til finansiering eller kapitalomkostninger på kort, mellemlang eller lang sigt.
Finansielle virkninger	Virkninger af risici og muligheder , der påvirker virksomhedens finansielle stilling, indtjening og pengestrøm på kort, mellemlang eller lang sigt.
Foranstaltninger	Foranstaltninger henviser til: <ol style="list-style-type: none"> i. foranstaltninger og handlingsplaner (herunder omstillingsplaner), der iværksættes for at sikre, at virksomheden leverer resultater i forhold til de fastsatte mål, og hvorigennem virksomheden søger at håndtere væsentlige virkninger, risici og muligheder, og ii. beslutninger om at støtte disse med finansielle, menneskelige eller teknologiske ressourcer.
Forbruger	Personer, der erhverver, forbruger eller anvender varer og tjenesteydelser til personlig brug, enten for dem selv eller for andre, og ikke til videresalg, kommercielle eller handelsmæssige formål, forretning, håndværk eller erhverv.
Forbrænding	Forbrænding er kontrolleret afbrænding af affald ved høj temperatur med eller uden energiudnyttelse.

Forretningsforbindelser	Virksomhedens forbindelser med forretningspartnere, enheder i dens værdikæde og enhver anden ikkestatslig eller statslig enhed, der er direkte knyttet til dens forretningsaktiviteter, produkter eller tjenesteydelser. Forretningsforbindelser er ikke begrænset til direkte kontraktforhold. De omfatter indirekte forretningsforbindelser i virksomhedens værdikæde ud over det første trin og aktieposter i joint ventures eller investeringer.
Forretningsmodel	Virksomhedens system til omdannelse af input gennem sine aktiviteter til output og resultater, der har til formål at opfylde virksomhedens strategiske formål og skabe værdi på kort, mellem- og lang sigt. ESRS anvender udtrykket " forretningsmodel " i ental, selv om det anerkendes, at virksomheder kan have mere end én forretningsmodel.
Forsyningskæde	Alle aktiviteter eller processer, der udføres af enheder i opstrøms led fra virksomheden, og som leverer produkter eller tjenesteydelser, der anvendes til udvikling og produktion af virksomhedens egne produkter eller tjenesteydelser. Dette omfatter enheder i opstrøms led, som virksomheden har en direkte forbindelse til (ofte omtalt som en førsteledsleverandør), og enheder, som virksomheden har en indirekte forretningsforbindelse med.
Forurenende stof	Et stof , en vibration, varme, støj, lys eller en anden kontaminant i luft, vand eller jord , der kan skade menneskers sundhed og/eller miljøet eller materielle værdier, eller som kan forringe eller forstyrre naturfaciliteter og andre legitime anvendelser af miljøet ^[23] .
Forurening	Direkte eller indirekte udledning som følge af menneskelige aktiviteter af forurenende stoffer i luft, vand eller jord , der kan skade menneskers sundhed og/eller miljøet eller materielle værdier, eller som kan forringe eller forstyrre naturfaciliteter og andre legitime anvendelser af miljøet ^[24] .
Fossilt brændstof	Ikkevedvarende kulstofbaserede energikilder såsom fast brændsel, naturgas og olie.
Genanvendelse	Enhver nyttiggørelsesoperation, hvor affaldsmaterialer omforarbejdes til produkter, materialer eller stoffer , hvad enten de bruges til det oprindelige formål eller til andre formål. Heri indgår omforarbejdning af organisk materiale, men ikke energiudnyttelse og omforarbejdning til materialer, der skal anvendes til brændsel eller til opfyldningsoperationer

Genbrug	Enhver operation, hvor produkter og komponenter, der ikke er affald , bruges igen til samme formål, som de var udformet til. Dette kan omfatte rengøring eller små justeringer, så de er klar til næste brug uden væsentlige ændringer.
Genopretning af økosystemer	Alle forsætlige aktiviteter, der igangsætter eller fremskynder genopretningen af et økosystem fra en forringet tilstand.
Grundvand	Alle former for vand, som befinder sig under jordens eller undergrunden ^[14] . skov- og græslandsbrande, oversvømmelser) og gennem menneskelige aktiviteter (skovbrug, landbrug, urbanisering).
Havressourcer	Biologiske og ikkebiologiske ressourcer, der findes i havene og oceanerne. Eksempler omfatter, men er ikke begrænset til dybhavsminerale, grus og fiskevarer.
Holdbarheden af et produkt, en komponent eller et materiale	Et produkts, en komponents eller et materiales evne til at forblive funktionsdygtig og relevant, når det anvendes efter hensigten.
Hændelse	Et søgsmål eller en klage, der er registreret hos virksomheden eller de kompetente myndigheder gennem en formel proces, eller et tilfælde af manglende overholdelse, som virksomheden har konstateret gennem etablerede procedurer. Etablerede procedurer til identifikation af tilfælde af manglende overholdelse kan omfatte revisioner af forvaltningssystemer, formelle overvågningsprogrammer eller klagemekanismer .
Ikkeansatte	Ikkeansatte i virksomhedens egen arbejdsstyrke omfatter både individuelle entreprenører, der leverer arbejdskraft til virksomheden ("selvstændige"), og personer, der stilles til rådighed af virksomheder, som primært beskæftiger sig med "beskæftigelsesaktiviteter" (NACE-kode N78).
Inddragelse af interessenter	En løbende proces med interaktion og dialog mellem virksomheden og dens interessenter , som sætter virksomheden i stand til at høre, forstå og reagere på sine interessenters interesser og bekymringer.
Indirekte drivhusgasemissioner	Drivhusgasemissioner , der er en følge af en virksomheds aktiviteter, men som forekommer hos kilder, der ejes eller kontrolleres af en anden enhed. Indirekte emissioner er drivhusgasemissioner under anvendelsesområde 2 og drivhusgasemissioner under anvendelsesområde 3 tilsammen.

Interessenter	<p>Dem, der kan påvirke eller blive påvirket af virksomheden. Der er to hovedgrupper af interessenter:</p> <ul style="list-style-type: none"> i. berørte interessenter: enkeltpersoner eller grupper, hvis interesser påvirkes eller kan blive påvirket — positivt eller negativt — af virksomhedens aktiviteter og dens direkte og indirekte forretningsforbindelser i hele dens værdikæde, og ii. brugere af bæredygtighedserklæringer: primære brugere af generel regnskabsaflæggelse (eksisterende og potentielle investorer, långivere og andre kreditorer, herunder kapitalforvaltere, kreditinstitutter, forsikrings-selskaber) samt andre brugere, herunder virksomhedens forretningspartnere, fagforeninger og arbejdsmarkedets parter, civilsamfundet og ikkestatslige organisationer, regeringer, analytikere og akademikere. <p>Nogle, men ikke alle interessenter, kan tilhøre begge grupper.</p>
Jord/jordbund	<p>Det øverste lag af jordskorpen, som befinder sig mellem grundfjeldet og overfladen. Jordbunden består af mineralske partikler, organisk materiale, vand, luft og levende organismer^[28].</p>
Jordbundsforurening	<p>Tilførsel til jorden — uanset om denne tilførsel sker på eller uden for en virksomheds produktionssted eller ved anvendelse af virksomhedens produkter og/eller tjenesteydelser — som følge af menneskelige aktiviteter, af stoffer, vibrationer, varme eller støj, der kan være skadelige for menneskers</p>
Kategori under anvendelsesområde 3	<p>En af de 15 typer drivhusgasemissioner under anvendelsesområde 3, der er identificeret i GHG Protocol Corporate Standard, og som er nærmere beskrevet i GHG Protocol Corporate Value Chain (anvendelsesområde 3) Accounting and Reporting Standard (tilpasset fra GHG Protocol Corporate Value Chain (anvendelsesområde 3) Accounting and Reporting Standard, Glossary (Version 2011)). Virksomheder, der vælger at redegøre for deres emissioner under anvendelsesområde 3 baseret på de indirekte drivhusgasemissionskategorier i ISO 140641:2018, kan også henvise til den kategori, der er defineret i punkt 5.2.4 (undtagen indirekte drivhusgasemissioner fra importeret energi) i ISO 14064-1:2018.</p>

Klagemekanisme	<p>Enhver rutinemæssig, statsbaseret eller ikkestatsbaseret, retslig eller udenretslig proces, hvorigennem interessenter kan rejse klager og søge afhjælpning. Eksempler på statslige og udenretslige klagemekanismer omfatter domstole, arbejdsretter, nationale menneskerettighedsinstitutioner, nationale kontaktpunkter i henhold til OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder, ombudsmandskontorer, forbrugerbeskyttelsesagenturer, tilsynsorganer og regeringsstyrede klagekontorer. Ikkestatslige klagemekanismer omfatter klagemekanismer, der forvaltes af virksomheden, enten alene eller sammen med interessenter, såsom klagemekanismer på operationelt plan og kollektive overenskomstforhandlinger, herunder de mekanismer, der er etableret ved kollektive forhandlinger. De omfatter også mekanismer, der forvaltes af industrisammenslutninger, internationale organisationer, civilsamfundsorganisationer eller multiinteressentgrupper.</p> <p>De operationelle klagemekanismer administreres af organisationen enten alene eller i samarbejde med andre parter og er direkte tilgængelige for organisationens interessenter. De gør det muligt at identificere og behandle klager på et tidligt tidspunkt og direkte og dermed forhindre, at både skader og klager eskaleres. De giver også vigtig feedback om effektiviteten af organisationens due diligence fra dem, der er direkte berørt.</p> <p>I henhold til FN's vejledende princip 31 er effektive klagemekanismer legitime, tilgængelige, forudsigelige, retfærdige, gennemsigtige, rettighedskompatible og en kilde til løbende læring. Ud over disse kriterier er effektive klagemekanismer på operationelt plan også baseret på engagement og dialog. Det kan være vanskeligere for organisationen at vurdere effektiviteten af de klagemekanismer, som den deltager i, sammenlignet med dem, den selv har etableret.</p>
Klimarelateret fysisk risiko (fysisk risiko som følge af klimaændringer)	<p>Risici som følge af klimaændringer, der kan være hændelsesdrevne (akutte) eller som følge af langsigtede ændringer (kroniske) i klimamønstrene.</p> <p>Akutte fysiske risici opstår som følge af særlige farer, navnlig vejrrelaterede hændelser såsom storme, oversvømmelser, brande eller hvedebølger. Kroniske fysiske risici udspringer af mere langsigtede ændringer i klimaet, f.eks. temperaturændringer og deres virkninger på stigende vandstande, reduceret vandforsyning, tab af biodiversitet og ændringer i areal- og jordbundsproduktivitet.</p>
Klimarelateret mulighed	<p>Potentielle positive virkninger i forbindelse med klimaændringer for virksomheden. Bestræbelser på at afbøde og tilpasse sig klimaændringerne kan skabe muligheder for virksomhederne. De klimarelaterede muligheder vil variere afhængigt af region, marked og industri, hvor en virksomhed opererer.</p>

Kollektive forhandlinger	<p>Alle forhandlinger, der finder sted mellem på den ene side en arbejdsgiver, en gruppe arbejdsgivere eller en eller flere arbejdsgiverorganisationer og på den anden side en eller flere fagforeninger eller i disses fravær repræsentanter for de arbejdstagere, der er behørigt valgt og bemyndiget af dem i henhold til nationale love og bestemmelser, med henblik på:</p> <ol style="list-style-type: none"> i. fastsættelse af arbejds- og ansættelsesvilkår og/eller ii. regulering af forholdet mellem arbejdsgivere og arbejdstagere og/eller at regulere forholdet mellem arbejdsgivere eller deres organisationer og en arbejdstagerorganisation eller organisationer.
Korruption	<p>Misbrug af betroet magt til privat vinding, som kan være iværksat af enkeltpersoner eller organisationer. Det omfatter praksis som f.eks. smørepenge, bedrageri, afpresning, hemmelige aftaler og hvidvask af penge. Det omfatter også tilbud om eller modtagelse af enhver form for gave, lån, honorar, belønning eller anden fordel til eller fra en person som et incitament til at gøre noget, der er uhæderligt, ulovligt eller et tillidsbrud i forbindelse med virksomhedens forretningsførelse. Dette kan omfatte kontant- eller naturalieydelser såsom gratis varer, gaver og ferier eller særlige personlige tjenesteydelser, der ydes med henblik på en uretmæssig fordel, eller som kan føre til et moralsk pres for at få en sådan fordel.</p>
Kuldioxidækvivalent (CO₂-ækvivalent) (ækv.)	<p>Den universelle måleenhed til angivelse af det globale opvarmningspotentiale (GWP) for hver drivhusgas udtrykt i GWP for en enhed kuldioxid. Den anvendes til at evaluere udledning (eller undgå udledning) af forskellige drivhusgasser på et fælles grundlag.</p>
Leverandør	<p>Enhed opstrøms i forhold til organisationen (dvs. i organisationens forsyningskæde), som leverer et produkt eller en tjenesteydelse, der anvendes i udviklingen af organisationens egne produkter eller tjenesteydelser. En leverandør kan have en direkte forretningsforbindelse med organisationen (ofte kaldet en førsteledsleverandør) eller en indirekte forretningsforbindelse.</p>
Lige muligheder	<p>Lige og ikkediskriminerende adgang blandt enkeltpersoner til muligheder for uddannelse, erhvervsuddannelse, beskæftigelse, karriereudvikling og udøvelse af magt, uden at de stilles ringere på grundlag af kriterier såsom køn, race eller etnisk oprindelse, nationalitet, religion eller tro, handicap, alder eller seksuel orientering.</p>

Ligebehandling	<p>Ligebehandlingsprincippet er et almindeligt EU-retligt princip, som forudsætter, at ensartede situationer eller parter, der befinder sig i ensartede situationer, behandles ens. I forbindelse med ESRS S1 henviser udtrykket "ligebehandling" også til princippet om ikkeforskelsbehandling, ifølge hvilket der ikke må finde nogen direkte eller indirekte forskelsbehandling sted på grund af køn, race, farve, etnisk eller social oprindelse, genetiske anlæg, sprog, religion eller tro, politiske eller andre anskuelser, tilhørsforhold til et nationalt mindretal, formueforhold, fødsel, handicap, alder eller seksuel orientering.</p>
Lobbyvirksomhed	<p>Aktiviteter, der gennemføres med det formål at påvirke udformningen eller gennemførelsen af politikker eller lovgivning eller beslutningsprocesserne i regeringer, statslige institutioner, reguleringsmyndigheder, EUinstitutioner, -organer, -kontorer og -agenturer eller hos standardsættere. Sådanne aktiviteter omfatter (ikkeudtømmende liste):</p> <ol style="list-style-type: none"> i. tilrettelæggelse af eller deltagelse i møder, konferencer og arrangementer ii. bidrag til/deltagelse i offentlige konsultationer, høringer eller andre lignende initiativer iii. tilrettelæggelse af kommunikationskampagner, platforme, netværk og initiativer på græsrodsniveau iv. udarbejdelse/bestilling af politik- og holdningsdokumenter, opinionsundersøgelser, undersøgelser, åbne breve, forskningsarbejde i henhold til de aktiviteter, der er omfattet af reglerne om åbenhedsregistret.
Løn	<p>Den almindelige grund- eller minimumsløn og alle andre ydelser, som arbejdstageren som følge af arbejdsforholdet modtager direkte eller indirekte ("supplerende eller variable tillæg") fra arbejdsgiveren i penge eller naturalier. "Lønniveau": den årlige bruttoløn og den tilsvarende bruttotimeløn. "Medianlønniveau": den ansattes løn, som ligger over den ene halvdel af de ansattes løn og under den anden halvdel af arbejdstagernes løn.</p>
Løn	<p>Bruttoløn, eksklusive variable komponenter såsom overarbejde og incitamentsløn, og eksklusive godtgørelser, medmindre de er garanteret.</p>

Mindstekrav til oplysninger	Et mindstekrav til oplysninger fastsætter det krævede indhold af de oplysninger, som virksomheden medtager, når det rapporterer om politikker, handlinger , parametre eller mål , enten i henhold til et oplysningskrav i en ESRS eller på et enhedsspecifikt grundlag.
Modvirkning af klimæændringer	Processen med at reducere drivhusgasemissionerne og holde stigningen i den globale gennemsnitstemperatur på 1,5 °C over det førindustrielle niveau i overensstemmelse med Parisaftalen.
Muligheder	Bæredygtighedsrelaterede muligheder med positive finansielle virkninger .
Mål	Målbare, resultatorienterede og tidsbestemte mål, som virksomheden sigter mod at nå i forhold til væsentlige virkninger , risici eller muligheder . De kan fastsættes frivilligt af virksomheden eller udspringe af lovkrav til virksomheden.
Nyttiggørelse	Enhver operation, hvis hovedresultat er, at affald opfylder et nyttigt formål ved at erstatte anvendelsen af andre materialer, der ellers ville være blevet anvendt til at opfylde en bestemt funktion, eller som er forberedt med henblik på at opfylde den pågældende funktion i anlægget eller i samfundet generelt ²⁵ .
Område med høj vandstress	Regioner, hvor procentdelen af den samlede udtagning af vand er høj (40-80 %) eller ekstremt høj (mere end 80 %) i Aqueduct Water Risk Atlas-værktøjet fra World Resources Institute (WRI). Se også vandknaphed .
Område med vandrisiko	Et afvandingsområde, hvor flere fysiske aspekter relateret til vand: i. fører til, at et eller flere vandområder er i en mindre end god tilstand og/eller forringet tilstand (som defineret i EuropaParlamentets og Rådets direktiv 2000/60/EF ^[4]), hvilket peger på væsentlige problemer med hensyn til vandtilgængelighed, -kvalitet og -kvantitet (herunder høj vandstress), og/eller ii. fører til problemer med vandtilgængelighed, lovgivningsmæssige eller omdømmemæssige spørgsmål (herunder fælles brug af vand med lokal-samfund og prisoverkommelighed for vand) for dens faciliteter og for nøgleleverandørernes faciliteter.

Oprindelige folk	<p>Der er ikke enighed om en fælles definition af oprindelige folk på internationalt plan. I praksis er der konvergens mellem internationale agenturer om, hvilke grupper der kan betragtes som oprindelige folk og bør nyde særlig beskyttelse som sådanne. Et vigtigt kriterium for definitionen af oprindelige folk er deres tilknytning til et traditionelt område som defineret i ILO-konvention nr. 169, artikel 1, hvori det hedder, at konventionen finder anvendelse på: "a) stammefolk i uafhængige lande, hvis sociale, kulturelle og økonomiske forhold adskiller dem fra andre dele af det nationale fællesskab, og hvis status helt eller delvist er reguleret ved deres egne skikke eller traditioner eller ved særlige love eller administrative bestemmelser, b) folk i uafhængige lande, der betragtes som oprindelige folk på grund af deres afstamning fra de befolkninger, der boede i landet, eller et geografisk område, som landet tilhører, på tidspunktet for erobring eller kolonisering eller etablering af nuværende statsgrænser, og som uanset deres retlige status bevarer en del af eller alle deres egne sociale, økonomiske, kulturelle og politiske institutioner". I artikel 1, stk. 2, i ILOkonvention nr. 169 hedder det endvidere, at: "[s]elvidentifikation som oprindeligt folk eller stammefolk skal betragtes som et grundlæggende kriterium for at bestemme de grupper, som bestemmelserne i denne konvention finder anvendelse på".</p>
Overfladevand	<p>Indre vandområder, undtagen grundvand, overgangsvande og kystvande, undtagen med hensyn til kemisk tilstand, hvor det også omfatter territorialfarvande^[37].</p>
Parametre	<p>Kvalitative og kvantitative indikatorer, som virksomheden anvender til at måle og rapportere om effektiviteten af gennemførelsen af sine bæredygtighedsrelaterede politikker og i forhold til sine mål over tid. Parametre understøtter også målingen af virksomhedens resultater med hensyn til de berørte personer, miljøet og virksomheden.</p>
Personer med handicap	<p>Personer med en langvarig fysisk, psykisk, intellektuel eller sensorisk funktionsnedsættelse, som i samspil med forskellige barrierer kan hæmme dem i fuldt og effektivt at deltage i samfundslivet på lige fod med andre.</p>

Politik	<p>Et sæt eller en ramme af generelle mål og ledelsesprincipper, som virksomheden anvender i forbindelse med beslutningstagningen. En politik gennemfører virksomhedens strategi eller ledelsesbeslutninger vedrørende væsentlige bæredygtigheds-spørgsmål. Hver politik hører under en eller flere definerede personers ansvar, angiver dens anvendelsesområde og omfatter en eller flere målsætninger (i givet fald knyttet til målbare mål). En politik valideres og revideres i overensstemmelse med virksomhedernes gældende ledelsesregler. En politik gennemføres ved hjælp af foranstaltninger eller handlingsplaner.</p>
Principper for den cirkulære økonomi	<p>Principperne for den europæiske cirkulære økonomi er:</p> <ol style="list-style-type: none"> i. anvendelighed ii. genbrugelighed iii. reparerbarhed iv. demontering v. genfremstilling eller istandsættelse vi. genanvendelse vii. recirkulation gennem det biologiske kredsløb viii. anden potentiel optimering af produkt- og materialeanvendelse.
Problematiske stoffer	<p>Et stof, der:</p> <ol style="list-style-type: none"> i. opfylder kriterierne i artikel 57 og er identificeret i overensstemmelse med artikel 59, stk. 1, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1907/2006^[35] ii. er klassificeret i del 3 i bilag VI til EuropaParlamentets og Rådets forordning (EF) 1272/2008^[36] i en af følgende fareklasser eller farekategorier: <ul style="list-style-type: none"> - carcinogenicitet, kategori 1 og 2 - kimcellemutagenicitet, kategori 1 og 2 - reproduktionstoksicitet, kategori 1 og 2 - hormonforstyrrende virkning for menneskers sundhed - hormonforstyrrende virkning for miljøet - persistente, mobile og toksiske eller meget persistente, meget mobile egenskaber - persistente, bioakkumulerende og toksiske eller meget persistente og meget bioakkumulerende egenskaber - respiratorisk sensibilisering, kategori 1 - hudsensibilisering, kategori 1 - kronisk fare for vandmiljøet, kategori 14 - farlig for ozonlaget <p>specifik målorgantoksicitet — gentagen eksponering, kategori 1 og 2</p> <p>specifik målorgantoksicitet — enkelteksponering, kategori 1 og 2, eller</p> <ol style="list-style-type: none"> - iii. har en negativ indvirkning på genbrug og genanvendelse af materialer i det produkt, hvori det findes, som defineret i relevante produktspecifikke EU-krav til miljøvenligt design.

Reduktion af drivhusgasemissioner	Fald i virksomhedens drivhusgasemissioner under anvendelsesområde 1, 2, 3 eller dens samlede drivhusgasemissioner ved udgangen af rapporteringsperioden i forhold til i basisåret. Reduktion af emissioner kan bl.a. skyldes energieffektivitet, elektrificering, leverandørers dekarbonisering, dekarbonisering af elektricitetsmikset, udvikling af bæredygtige produkter eller ændringer i rapporteringsgrænser eller -aktiviteter (f.eks. outsourcing, reduceret kapacitet), forudsat at de opnås inden for virksomhedens egen drift og opstrøms og nedstrøms værdikæde . Optag af og undgåede emissioner medregnes ikke som emissionsreduktioner .
Ressourcetilstrømning	Ressource, der kommer ind i virksomhedens faciliteter.
Ressourceudstrømning	Ressource, der forlader virksomhedens faciliteter.
Risici	Bæredygtighedsrelaterede risici med negative finansielle virkninger som følge af miljømæssige, sociale eller ledelsesmæssige forhold, der kan have en negativ virkning på virksomhedens finansielle stilling, finansielle resultater, pengestrømme, adgang til finansiering eller kapitalomkostninger på kort, mellem- eller lang sigt.
Råmateriale	Primært eller sekundært materiale, der anvendes til at fremstille et produkt.
Slutbrugere	Enkeltpersoner, der i sidste ende bruger eller er bestemt til i sidste ende at bruge et bestemt produkt eller en bestemt tjenesteydelse.
Social beskyttelse	Den række foranstaltninger, der har til formål at mindske og forebygge fattigdom og sårbarhed i hele livscyklussen.
Spildevand	Vand, der ikke længere har umiddelbar værdi i forhold til det formål, hvortil det blev anvendt, eller til hvis formål det er fremstillet på grund af dets kvalitet, kvantitet eller fremkomsttidspunkt. Spildevand fra én bruger kan være en potentiel forsyning til en bruger andetsteds. Kølevand betragtes ikke som spildevand .
Spildevandsudledning	Summen af spildevand og andet vand, der forlader organisationens område og udledes til overfladevand, grundvand eller tredjeparter i løbet af rapporteringsperioden.
Stoffer	i. Ethvert kemisk grundstof og enhver forbindelser heraf med undtagelse af følgende stoffer : radioaktive stoffer som defineret i artikel 1 i Rådets direktiv 96/29/Euratom ^[31] om fastsættelse af grundlæggende sikkerhedsnormer til beskyttelse af befolkningens og arbejdstageres sundhed mod de farer, som er forbundet med

	<p>ioniserende stråling</p> <p>ii. genetisk modificerede mikroorganismer som defineret i artikel 2, litra b), i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/41/EF^[32] om indesluttet anvendelse af genetisk modificerede mikroorganismer</p> <p>genetisk modificerede organismer som defineret i artikel 2, nr. 2), i EuropaParlamentets og Rådets direktiv 2001/18/EF^[33] om udsætning i miljøet af genetisk modificerede organismer^[34].</p>
Systemiske risici	<p>Risici som følge af, at hele systemet er brudt sammen, i stedet for at enkelte dele svigter. De er kendetegnet ved beskedne vendepunkter, der indirekte kombineres og skaber store fejl med kaskader af interaktioner mellem fysiske risici og omstillingsrisici (afsmitning), da ét tab udløser en kæde af andre, og med systemer, der ikke kan genskabe balancen efter et chok. Et eksempel er tabet af en nøgleart som f.eks. havodderen, der har en afgørende rolle i økosystemets fællesstruktur. Da havodderen næsten blev jagtet til udryddelse i 1900-tallet, ændredes de kystnære økosystemer, og biomasseproduktionen blev kraftigt reduceret.</p>
Særligt problematiske stoffer	<p>Stoffer, der opfylder kriterierne i artikel 57 i forordning (EF) nr. 1907/2006 (REACH), og som er identificeret i overensstemmelse med artikel 59, stk. 1, i samme forordning.</p>
Tilpasning til klimaændringer	<p>Tilpasningen til de faktiske og forventede klimaændringer og deres virksomheder.</p>
Tilstrækkelig løn	<p>En løns, der sikrer, at arbejdstagerens og dennes families behov tilgodeses i lyset af de nationale økonomiske og sociale forhold.</p>
Tvangsarbejde	<p>Alt arbejde eller enhver tjenesteydelse, der afkræves en person under trussel om straf, og som personen ikke frivilligt har tilbudt sig til. Udtrykket omfatter alle situationer, hvor personer på en hvilken som helst måde tvinges til at udføre arbejde, og omfatter både traditionel "slavelignende" praksis og moderne former for tvang, der involverer udnyttelse af arbejdskraft, hvilket kan omfatte menneskehandel og moderne slaveri.</p>
Uddannelse	<p>Initiativer iværksat af virksomheden med henblik på at opretholde og/eller forbedre sine egne arbejdstageres færdigheder og viden. Det kan omfatte forskellige metoder såsom uddannelse på stedet og onlinekurser.</p>

Udledning	Udledning af spildevand er den mængde vand (i m ³) eller stof (i kg BOD/d eller tilsvarende), der tilføres/udvaskes til et vandområde fra en punktkilde eller en diffus kilde. Spildevand (eller udledning): behandlet spildevand, der udledes fra et spildevandsrensningsanlæg.
Vand (genanvendt og genbrugt)	Vand og spildevand (renset eller ubehandlet), der er blevet brugt mere end én gang før udledning fra virksomhedens eller delte anlægsområde, således at vandbehovet reduceres. Dette kan ske i samme proces (genanvendt) eller i en anden proces inden for det samme (eget eller fælles) anlæg eller i en anden af virksomhedens anlæg (genbrugt).
Vandforbrug	Den vandmængde, der er trukket ind i virksomhedens (eller anlæggets) område, og som ikke udledes tilbage til vandmiljøet eller en tredjepart i løbet af rapporteringsperioden.
Vandintensitet	En parameter, der angiver forholdet mellem et volumetrisk aspekt af vand og en aktivitetseenhed (produkter, salg osv.), der skabes.
Vedvarende energi	Energi fra vedvarende ikkefossile kilder i form af vindkraft, solenergi (solvarme og solceller) og geotermisk energi, omgivel- sesenergi, tidevands, bølge- og andre former for havenergi, vandkraft, biomasse, lossepladsgas , gas fra spildevandsanlæg og biogas ^[26] .
Virkninger	Den virkning, som virksomheden har eller kan have på miljøet og mennesker, herunder virkning på deres menneskerettigheder, i forbindelse med sin egen drift og opstrøms og nedstrøms værdikæde , herunder gennem sine produkter og tjenesteydelser samt gennem sine forretningsforbindelser . Virkningerne kan være faktiske eller potentielle, negative eller positive, tilsligtede eller utilsigtede og reversible eller irreversible. De kan opstå på kort, mellemlang eller lang sigt. Virkningerne angiver virksomhedens negative eller positive bidrag til bæredygtig udvikling.
Virksomhedskultur	Virksomhedskulturen udtrykker mål gennem værdier og overbevisninger. Den styrer virksomhedens aktiviteter gennem fælles antagelser og koncernnormer såsom værdier eller missionserklæringer eller en adfærdskodeks.

Værdikæde	<p>Hele spektret af aktiviteter, ressourcer og forbindelser i forbindelse med virksomhedens forretningsmodel og det eksterne miljø, som den opererer i.</p> <p>En værdikæde omfatter de aktiviteter, ressourcer og forbindelser, som virksomheden anvender og er afhængig af til at skabe sine produkter eller tjenester, fra udformning til levering, forbrug og levetid. Relevante aktiviteter, ressourcer og forbindelser omfatter:</p> <ul style="list-style-type: none"> i. de aktiviteter, der indgår i virksomhedens egne aktiviteter, såsom menneskelige ressourcer <p>aktiviteter i hele dens forsynings-, markedsførings- og distributionskanaler, såsom indkøb af materialer og tjenesteydelser samt salg og levering af produkter og tjenesteydelser og</p> <ul style="list-style-type: none"> iii. de finansieringsmæssige, geografiske, geopolitiske og lovgivningsmæssige rammer, som virksomheden opererer i. <p>Værdikæden omfatter aktører opstrøms og nedstrøms for virksomheden. Aktører opstrøms i forhold til virksomheden (f.eks. leverandører) leverer produkter eller tjenesteydelser, der anvendes i udviklingen af virksomhedens produkter eller tjenesteydelser. Enheder nedstrøms i forhold til virksomheden (f.eks. distributører, kunder) modtager produkter eller tjenester fra virksomheden.</p> <ul style="list-style-type: none"> i. ESRS anvender udtrykket "værdikæde" i ental, selv om det anerkendes, at virksomheder kan have flere værdikæder.
Væsentlige muligheder	<p>Bæredygtighedsrelaterede muligheder med positive finansielle virkninger, som i væsentlig grad påvirker (eller med rimelighed kan forventes at påvirke) virksomhedens pengestrømme, adgang til finansiering eller kapitalomkostninger på kort, mellemlang eller lang sigt.</p>
Væsentlige risici	<p>Bæredygtighedsrelaterede risici med negative finansielle virkninger, som i væsentlig grad påvirker (eller med rimelighed kan forventes at påvirke) virksomhedens pengestrømme, adgang til finansiering eller kapitalomkostninger på kort, mellemlang eller lang sigt.</p>
Væsentlighed	<p>Et bæredygtighedsspørgsmål er væsentligt, hvis det opfylder definitionen af virkningens væsentlighed, finansiell væsentlighed eller begge dele.</p>
Økosystem(er)	<p>Et dynamisk system af plante-, dyre- og mikroorganismesamfund og disses abiotiske miljø, der vekselvirker som en funktionel enhed. En typologi over økosystemer findes i IUCN's globale økosystem-typologi 2.0.</p>
Økosystemets omfang	<p>Størrelsen af et økosystemaktiv, mens et økosystemaktiv er det sammenhængende område for en specifik økosystemtype, der er kendetegnet ved et særskilt sæt biotiske og abiotiske komponenter og deres samspil.</p>

4.2.1.1 Referencer

[12] Direktiv 2010/75/EU om industrielle emissioner (IED).

[13] Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/1999 af 11. december 2018 om forvaltning af energiunionen og klimaindsatsen, om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 663/2009 og (EF) nr. 715/2009, Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 94/22/EF, 98/70/EF, 2009/31/EF, 2009/73/EF, 2010/31/EU, 2012/27/EU og 2013/30/EU, Rådets direktiv 2009/119/EF og (EU) 2015/652 og om ophævelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 525/2013 (EUT L 328 af 21.12.2018, s. 1).

[14] Artikel 2 og 20 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/852 af 18. juni 2020 om fastlæggelse af en ramme til fremme af bæredygtige investeringer og om ændring af forordning (EU) 2019/2088 (EUT L 198 af 22.6.2020, s. 13).

[15] Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/54/EF af 5. juli 2006 om gennemførelse af princippet om lige muligheder for og ligebehandling af mænd og kvinder i forbindelse med beskæftigelse og erhverv (EUT L 204 af 26.7.2006, s. 23).

[16] Rådets direktiv 2000/78/EF af 27. november 2000 om generelle rammebestemmelser om ligebehandling med hensyn til beskæftigelse og erhverv (EFT L 303 af 2.12.2000, s. 16).

[17] Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/98/EF af 19. november 2008 om affald og om ophævelse af visse direktiver (EUT L 312 af 22.11.2008, s. 3).

[21] Artikel 2, litra g), i Rådets direktiv 1999/31/EF af 26. april 1999 om deponering af affald (EFT L 182 af 16.7.1999, s. 1).

[23] Artikel 2, stk. 10, i forordning (EU) 2020/852 om fastlæggelse af en ramme til fremme af bæredygtige investeringer.

[24] Direktiv 2010/75/EU om industrielle emissioner (IED)

[26] Artikel 2, stk. 1, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2018/2001 af 11. december 2018 om fremme af anvendelsen af energi fra vedvarende energikilder Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2018/2001 af 11. december 2018 om fremme af anvendelsen af energi fra vedvarende energikilder (EUT L 328 af 21.12.2018, s. 82).

[28] Artikel 3, nr. 21), i direktiv 2010/75/EU om industrielle emissioner (IED)

[31] Rådets direktiv 96/29/Euratom af 13. maj 1996 om fastsættelse af grundlæggende sikkerhedsnormer til beskyttelse af befolkningens og arbejdstagernes sundhed mod de farer, som er forbundet med ioniserende stråling (EFT L 159 af 29.6.1996, s. 1).

[32] Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/41/EF af 6. maj 2009 om indesluttet anvendelse af genetisk modificerede mikroorganismer (EUT L 125 af 21.5.2009, s. 75).

[33] Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/18/EF af 12. marts 2001 om udsætning i miljøet af genetisk modificerede organismer og om ophævelse af Rådets direktiv 90/220/EØF (EFT L 106 af 17.4.2001, s. 1).

---

[34] Direktiv 2010/75/EU om industrielle emissioner (IED).

[35] Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1907/2006 af 18. december 2006 om registrering, vurdering og godkendelse af samt begrænsninger for kemikalier (REACH), om oprettelse af et europæisk kemikalieagentur og om ændring af direktiv 1999/45/EF og ophævelse af Rådets forordning (EØF) nr. 793/93 og Kommissionens forordning (EF) nr. 1488/94 samt Rådets direktiv 76/769/EØF og Kommissionens direktiv 91/155/EØF, 93/67/EØF, 93/105/EF og 2000/21/EF (EUT L 396 af 30.12.2006, s. 1).

[36] Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1272/2008 af 16. december 2008 om klassificering, mærkning og emballering af stoffer og blandinger og om ændring og ophævelse af direktiv 67/548/EØF og 1999/45/EF og om ændring af forordning (EF) nr. 1907/2006 (EUT L 353 af 31.12.2008, s. 1).

[37] Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/60/EF af 23. oktober 2000 om fastlæggelse af en ramme for Fællesskabets vandpolitiske foranstaltninger (vandrammedirektivet).

[38] Forordning (EU) 2019/2088 om bæredygtighedsrelaterede oplysninger i sektoren for finansielle tjenesteydelser

[39] Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2013/34/EU af 26. juni 2013 om årsregnskaber, konsoliderede regnskaber og tilhørende beretninger for visse virksomhedsformer, om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/43/EF og om ophævelse af Rådets direktiv 78/660/EØF og 83/349/EØF (EUT L 182 af 29.6.2013, s. 19).

[40] Artikel 3, stk. 1, i direktiv 2008/98/EF om affald:

[41] Artikel 4, stk. 1, i direktiv 2008/98/EF om affald:

[42] Artikel 3, stk. 9, i direktiv 2008/98/EF om affald:

5 Bilag 5: Case om rapportering og dobbeltvæsentlighedsanalyse

Formålet med denne case er at beskrive en mulig tilgang til rapportering af politikker, foranstaltninger og mål samt hvordan en dobbeltvæsentlighedsanalyse kan tilgås. Casen skal ikke opfattes, som en færdig model, men som et eksempel på, hvordan der kan arbejdes med emner i de europæiske bæredygtighedsstandarder (ESRS), og hvordan der kan rapporteres.

Der arbejdes i eksemplet med to bæredygtighedsemner. ESRS E3 om vand- og havressourcen og ESRS S1 om egen arbejdsstyrke. Det kan ses af Tabel 1. I forhold til ESRS E3 fokuseres der i casen på trækket på grundvandsressourcen. I en reel bæredygtighedsrapport skal dobbeltvæsentlighedsanalysen gennemføres for alle ESRS'er

Tabel 1. Oversigt over bæredygtighedsspørgsmål, der arbejdes med i nærværende case.

ESRS	Emne	Underemne	Under-underemne
E3	Vand- og havressourcer	Vand	Vandforbrug
S1	Egen arbejdsstyrke	Ligebehandling og lige muligheder for alle	Ligestilling mellem kønnene og lige løn for arbejde af samme værdi

Casen er udarbejdet på baggrund af den danske oversættelse af bæredygtighedsstandarderne (ESRS), versionen fra d. 22.12.2023, som der refereres til på Erhvervsstyrelsens hjemmeside (Erhvervsstyrelsen, 2024b) og en række vejledninger fra EFRAG, der har været med til at udforme bæredygtighedsstandarderne. EFRAGS vejledninger er tre forskellige vejledninger, der er udarbejdet i januar 2022 (EFRAG, 2022), oktober 2023 (EFRAG, 2023a) og november 2023 (EFRAG, 2023b). Der gøres opmærksom på, at hvis der er uoverensstemmelse mellem vejledningerne og bæredygtighedsstandarderne, så er det bæredygtighedsstandarderne, der er gældende.

Casen tager udgangspunkt i et fiktivt vandselskab kaldet DANVA Vand.

DANVAs forbrugere bor alle sammen i DANVAs kommune, hvor der er ca. 40.000 husholdninger. DANVA Vand ligger i et område, hvor der er et overtræk på grundvandsressourcen, og de får leveret vand fra nabokommunens vandselskab Vandby. Derudover er der nogle store industrivirksomheder i området. DANVA Vand har ansat 70% mænd og 30% kvinder, og i deres bestyrelse er der én kvinde. DANVA Vand er, som andre forsyningsvirksomheder, et lokalt monopol, som derfor er underlagt økonomisk regulering.

5.1 Rapportering i CSRD-rapport

I det følgende beskrives de elementer, som skal indgå i rapporten med et fiktivt forslag til, hvordan man kan lave rapporteringen. Der skelnes mellem, hvornår noget er en "Beskrivelse/Forklaring" og hvornår noget er et "Eksempel fra DANVA Vand".

Rapporteringen er inspireret af Ørsteds bæredygtighedsrapportering for 2023 (Ørsted, 2023).

5.1.1 Håndtering af påvirkninger, risici og muligheder

Beskrivelse/Forklaring

Punktet indeholder både en beskrivelse af virksomhedens proces med henblik på at identificere sine påvirkninger, risici og muligheder samt vurdere hvilke påvirkninger, risici og muligheder der er væsentlige, og hvordan virksomheden håndterer påvirkninger, risici og muligheder gennem politikker og foranstaltninger. Det ville være fordelagtigt at inddele rapporteringen i miljø-, social- og ledelsesmæssige emner, men grund af casens størrelse, er både vandforbrug og ligestilling mellem køn angivet samlet.

Påvirkninger, risici og muligheder fremkommer af dobbeltvæsentlighedsanalysen. I afsnit 5.2 gives der et eksempel på, hvordan den kan udføres.

Eksempel fra DANVA Vand

Vi har identificeret vores påvirkninger på miljøet og samfundet (påvirkningsvæsentlighed) og de bæredygtighedsrelaterede risici og muligheder (finansiell væsentlighed). Vi er nået frem til, at både egen arbejdskraft og vandressourcen er væsentlig for vores organisation.

Vi har vurderet, at vores påvirkning på vandressourcen er mest betydningsfuld, da den både er påvirknings- og finansielt væsentlig. Desuden er vandforbruget tæt forbundet med vores mål og strategi om fortsat i fremtiden at kunne anvende grundvandsressourcen til at levere sundt drikkevand til vores kunder og det danske samfund. Tabel 2 viser de overordnede resultater i forhold til væsentlighed. Nedenfor kan du læse mere om, hvordan resultaterne er fremkommet.

Tabel 2. Oversigt over resultater fra dobbeltvæsentlighedsanalyse (obs. kun vand og udvalgte emner)

Påvirkning, risici og mulighed	Påvirkningsvæsentlig	Finansiell væsentlig
Vandforbrug	Ja	Ja
Egen arbejdsstyrke	Ja	Ja

Den følgende tabel, Tabel 3, anfører de påvirkninger, risici og muligheder, der er blevet vurderet væsentlige. Der er angivet, om påvirkningen er aktuel (A) eller potentiel (P), og om påvirkningen er vurderet til at være påvirkningsvæsentlig eller finansiell væsentlig. Der kan læses mere om fremgangsmetoden af dobbeltvæsentlighedsanalysens afsnit 5.2.

Tabel 3. Væsentlige bæredygtighedsrelaterede påvirkninger, risici og muligheder. Aktuelle (A) og potentielle (P)

	Påvirkning, risici og mulighed	Påvirkningsvæsentlig	Finansiell væsentlig
Vandforbrug			
	Overtræk på grundvandsressource (A)	Ja	-
	Udtømning af grundvandsressourcen (P)	Ja	Nej
Ligestilling mellem kønnene			
	Ulige mulighed for ansættelse (A)	Ja	-
	Indførsel af nationale kønskvoter for almindelige medarbejdere (P)	Ja	Nej
	Mere mangfoldighed (P)	Ja	Ja

-: kun vurderet for potentielle påvirkninger samt risici og muligheder.

Væsentligheden er fremkommet på baggrund af en scoring af de enkelte påvirkninger, risici og muligheder. I forhold til påvirkningsvæsentlighed er der blevet anvendt en scoring fra 1-5 i forhold til henholdsvis påvirkningens størrelse, omfang og uoprettelige karakter. Størrelsen af påvirkningen er scoret i forhold til, hvor stor påvirkningen er på miljøet eller personer/samfund. Omfanget er scoret i forhold til den geografiske indvirkning. Uoprettelige karakter er scoret i forhold til, hvor lang tid og hvor mange ressourcer, der skal anvendes for at fjerne påvirkningen. Scoringen kan ses af Tabel 7. Potentielle påvirkninger er også scoret i forhold til sandsynlighed og finansiell væsentlighed. Scoringen kan ses af Tabel 11, Tabel 12 og Tabel 13.

Væsentligheden er vurderet på baggrund af en række aktiviteter. DANVA Vand har indledningsvist foretaget en generel gennemgang af forretningsmodel, strategi og analyseret dens aktiviteter.

DANVA Vand ligger i et område, hvor der er et træk på grundvandsressourcen som er større end det, der dannes, og det får derfor leveret vand af en anden forsyning, som de er afhængige af. Strategien for DANVA Vand har fokus på bæredygtighed og det ønskes fremover at kunne levere og sikre rent og stabilt drikkevand fra grundvandsressourcen med kvalificeret arbejdskraft.

For at klarlægge påvirkninger på DANVA Vands drift og hovedaktivitet i form af at levere rent drikkevand, blev der foretaget en interessentanalysen. Den viste, at i forhold til at sikre vandets kvalitet er både industri og landbrug en central interessent, da de kan påvirke kvaliteten af ressourcen. Desuden er industrien aftager af en stor mængde vand, ligesom naboforsyningen, der leverer vand til DANVA Vand er en vigtig interessent, da

DANVA Vand er afhængig af samarbejdet. Kommunen har ligeledes stor interesse i DANVA Vand som ejer heraf. Interessentanalysen kan ses i Tabel 6.

Der blev efterfølgende blandt andet afholdt såvel interne og eksterne analyser og workshops med blandt andet bestyrelse, andre forsyninger i området, kommunen og landbruget. Her blev det forsøgt at definere DANVA Vands påvirkninger af miljøet, de medvirkende og andre interessenter. Resultatet af interessentanalysen og efterfølgende interviews, samtaler og kvantitative analyser var, at især at DANVA Vands overtræk på grundvandsressourcen var vigtigt for mange af interessenterne, da der var et ønske om i fremtiden at kunne levere drikkevand baseret på grundvand. Nogle interessenter udtrykte også bekymring for, om DANVA Vand havde for mange mandlige ansatte, da mænd udgør 70% af DANVA Vands fastansatte, og DANVA Vand dermed er med til at øge eller bevare ulighed i adgangen til jobs.

5.1.2 Politikker, foranstaltninger og mål

Beskrivelse/Forklaring

I forlængelse af vandselskabernes væsentligste påvirkninger, risici og muligheder bør man udarbejde en politik, der tager stilling til, hvordan der skal arbejdes med målsætninger for området, og hvem der er ansvarlig. Hertil skal der opstilles foranstaltninger og mål for at gennemføre politikkerne.

Eksempel fra DANVA Vand

Vandressourcen

DANVA vandselskabs politik for vandressourcen er udviklet med det overordnede formål at sikre bæredygtig og effektiv forvaltning af vandressourcerne for at opretholde en pålidelig og sund vandforsyning. Der tages højde for, at trækket på grundvandsressourcen holdes så lavt som muligt, og at der arbejdes med at undgå vandtab i distributionssystemet, og at vandet anvendes smart ved f.eks. skylninger. Ved at implementere denne politik søger vi at beskytte vandkvaliteten, bevare og beskytte vandressourcen og minimere miljøpåvirkningen af vores vandforsyning.

Målet er at bevare grundvandsressourcen, så grundvand kan være grundlaget for drikkevandsproduktion både nu og i fremtiden. Det gælder både i forhold til at reducere grundvandstrækket til et bæredygtigt niveau, men også i forhold til at beskytte BNBO'er og beskyttelse af indvindingsområder.

DANVA Vand har igangsat foranstaltninger for at nå målet ved at

- Indlede aftaler med landmænd i BNBO og indvindingsområder, så grundvandsressourcen beskyttes
- Foretage arealoplægning til skov i områder med interesse for grundvandsressourcen
- Analysere optimeringspotentialer i distributionsnettet for at undgå og identificere vandtab
- Foretage reparationer på distributionsnettet så hurtigt som muligt

Egen arbejdsstyrke

I DANVA Vand ved vi, at diversitet fremmer innovation, trivsel og produktion. DANVA Vand har for at øge de positive effekter herfra fået en politik om, at fremme ligestilling mellem kønnene både i forhold til repræsentation og eventuelle løngab.

Målet er at skabe en inkluderende arbejdsplads, som kan tiltrække kvalificeret og talentfuld arbejdskraft på tværs af arbejdsområderne i selskabet. DANVA Vand ønsker at skabe lige muligheder uanset etnicitet, køn, alder, seksuel orientering, religion, race og handicap. Der er en ambition om, at kvinder i 2030 udgør mindst 40% af arbejdsstyrken. Der er ligeledes en ambition om, at andelen af kvindelige ledere stiger frem mod 2030 gennem talentprogrammer og lederuddannelser.

DANVA Vand har igangsat foranstaltninger for at nå målet ved at:

- øge fokus på talentudvikling for kvinder
- anonymisere jobansøgninger under screening til jobsamtaler
- foretage en årlig analyse af forskellen mellem lønninger for mænd og kvinder

5.1.3 Parametre

Beskrivelse/Forklaring

Til at overvåge udviklingen for DANVA Vands mål opstilles der parametre.

Eksempel fra DANVA Vand

Vandressourcen

- Reducere vandtab til 5% i 2030
- Forny ledningsnet med 1,5% årligt

Egen arbejdsstyrke

- Have minimum 40% kvinder ansat i 2030
- Have minimum 40% kvindelige ledere i 2030
- Have lige lønforhold mellem køn for samme arbejde og anciennitet i 2030

5.2 Eksempel på tilgang til dobbeltvæsentlighedsanalyse

Beskrivelse/Forklaring

I planlægningen af dobbeltvæsentlighedsanalysen, f.eks. i afgrænsning af analysen, tilgang til identificering af emner, definition af tærskelværdier, liste af deltagere, inddragelse af interessenter, osv., anbefales det af inddrage selskabets revisor. Revisoren ville kunne vurdere den planlagte dobbeltvæsentlighedsproces og komme med forslag til justeringer.

DANVA Vand skal lave en dobbeltvæsentlighedsanalyse, som fremover bare vil blive refereret til, som en væsentlighedsanalyse.

Ifølge vejledningerne for dobbeltvæsentlighedsanalyse skal DANVA Vand igennem fire trin.

- Trin A: Forstå konteksten
- Trin B: Identificere påvirkninger, risici og muligheder
- Trin C: Vurdere væsentligheden af påvirkninger, risici og muligheder
- Trin D: Rapporter

Der bliver i eksemplet på dobbeltvæsentlighedsanalysen arbejdet med to under-underemner fra ESRS. De kan ses af Tabel 4.

Tabel 4. Oversigt over bæredygtighedsspørgsmål, der arbejdes med i nærværende case.

ESRS	Emne	Underemne	Under-underemne
E3	Vand- og havressourcer	Vand	Vandforbrug
S1	Egen arbejdsstyrke	Ligebehandling og lige muligheder for alle	Ligestilling mellem kønnene og lige løn for arbejde af samme værdi

5.2.1 Trin A: Forstå konteksten

Beskrivelse/Forklaring

Den første øvelse er at sætte vandselskabet og dets aktiviteter ind i en kontekst, hvor disse foregår, og forstå de påvirkede interessenter. Det skal give vandselskabet et overblik, som kan bidrage til at identificere påvirkninger, risici og muligheder.

Eksempel fra DANVA Vand

DANVA Vand er et drikkevandselskab, som har til opgave at levere rent drikkevand til sine forbrugere. En del af DANVA Vands strategi relaterer sig til at have høj forsyningsikkerhed både hvad angår kvaliteten af vandet, men også at have den arbejdskraft der i fremtiden er nødvendig for at opnå dette.

Beskrivelse af kontekst

DANVAs forbrugere bor alle sammen i DANVAs kommune, hvor der er ca. 40.000 husholdninger. DANVA Vand ligger i et område, hvor der er et overtræk på grundvandsressourcen, og de får leveret vand fra nabokommunens vandselskab Vandby. Derudover er der nogle store industrivirksomheder i området. DANVA Vand har ansat 70% mænd og 30% kvinder, og i deres bestyrelse er der én kvinde.

Tabel 5 viser resultatet af DANVA Vands interessentanalyse. Den er lavet med det formål at få en bedre forståelse af, hvordan selskabet kan have en bæredygtig påvirkning, og hvor interessenterne er placeret i værdikæden, og hvilken påvirkning interessenterne har. I den sammenhæng diskuterede DANVA Vand, om det var relevant at se på DANVAs kunders kunder, har DANVA Vand f.eks. nogle kunder, der leverer en vigtig ydelse til hele Danmark, således DANVA Vand måske laver en national påvirkning, hvis de ikke kan levere rent vand. Det gælder eksempelvis brandvæsenet, som DANVA Vand skal kunne levere vand til ved store brande. Oversigten over interessenter (simpel version) endte med at se ud som i Tabel 5.

Tabel 5. Simpel Interessentanalyse for DANVA Vand, der angiver interessent placering i værdikæde og påvirkning.

Interessent	Opstrøm/nedstrøm	Påvirkning
Industri	Opstrøm	Forurener vand
Industri	Nedstrøm	Forbruger vand
Landbrug	Opstrøm	Forurener vand
Borgere i DANVA	Opstrøm	Forurener vand
Borgere i Pluto	Opstrøm	Forurener vand
Vandforsyning i Pluto	Opstrøm	Leverer vand og har ansvaret for det vand vi får fra deres kommune
Forbrugere i DANVA	Nedstrøm	Forbruger vandet.
Leverandører	Opstrøm	Kan påvirke igennem sociale forhold, og udledning af CO2
Medarbejdere	-	Leverer servicen
Brandvæsen	Nedstrøm	Forbruger vand

Alle DANVA Vands kunder er afhængige af kvaliteten af DANVA Vands produkt, og kan ikke ændre leverandør. Derfor har flere interessenter en stor interesse i, at DANVA Vand leverer drikkevand af høj kvalitet både nu og i fremtiden. DANVA har igangsat en analyse af, hvilke eksisterende initiativer vi har til at inddrage vores interessenter. Umiddelbart er de eneste initiativer, at DANVA Vand er åbne for henvendelser, og i forbindelse med den

årlige rapportering rækker ud til relevante interessenter. DANVA Vand har deltaget i workshops i forbindelse med kompetenceløft forud for dobbeltvæsentlighedsanalysen. Her har vi sammen med resten af branchen blandt andet undersøgt, hvilke emner der kunne være væsentlige. Vi er bevidste om, at overvejelser der er blevet delt på workshoppen, bliver brugt i DANVA Vands egen forståelse af definitioner og hvilke emner der kunne være væsentlige.

Særlig lovmæssig kontekst

DANVA Vand er som nævnt tidligere et monopol, og i den forbindelse er der en lovmæssig ramme. Det betyder, at selskabet er underlagt en indtægtsramme, der lige præcis skal dække vores aktiviteter, og hvis vores aktiviteter bliver større, eller der kom nye aktiviteter til, så vil vi skulle udvide vores indtægtsramme. Derudover er der mange krav og en del lovgivning, som DANVA Vand er forpligtet til at leve op til for at undgå bøder. Når selskabets finansielle væsentlighed skal vurderes, er det derfor vigtigt at forstå, at vi er underlagt hvile-i-sig-selv, hvilket betyder, at DANVA Vand ikke må generere profit eller underskud over længere perioder, så når der opstår en finansiell mulighed, betyder det ikke, at selskabet generer profit, men det skal forstås som om forretningen bliver større eller selskabet får bedre muligheder for at levere på de mål, som DANVA Vand er underlagt. Finansielle risici kan også være faktorer, der gør det dyrere for selskabet at levere vand, navnlig hvis man ikke har mulighed for at få dækket udgifterne gennem takststigninger.

5.2.2 Trin B: Identificere påvirkninger, risici og muligheder

Beskrivelse/Forklaring

Påvirkninger, risici og muligheder fastlægges både i forhold til miljø, sociale og ledelsesmæssige problematikker i virksomhedens egen operation samt opstrøms og nedstrøms i værdikæden. Der kan tages udgangspunkt i listen i ESRS 1 AR 16, hvor emner, under-emner og under-underemner for bæredygtighedsspørgsmål er vist. Eksemplerne nedenfor skal ikke ses som en udtømmende liste i forhold til identifikation af aktuelle og potentielle påvirkninger, risici og muligheder. Det skal i stedet ses som et eksempel på, hvordan man kan gå til det.

De aktuelle påvirkninger og potentielle påvirkninger kan deles ind i det, der kommer fra værdikæden, og det der er udefrakommende. Risici og muligheder skal forstås som de finansielle negative og positive effekter af påvirkningerne. Det anbefales af EFRAG først at

identificere aktuelle påvirkninger i værdikæden, og derefter potentielle påvirkninger, risici og muligheder i værdikæden og udefrakommende.

Eksempel fra DANVA Vand

Tabel 6 viser **aktuelle** (A) og **potentielle** (P) påvirkninger i DANVA Vands værdikæde.

Det er blevet identificeret, at DANVA Vand har en **aktuel** påvirkning på miljøet, da vi har et træk på grundvandsressourcen, der er større, end der gendannes. Det er blevet vurderet, at overtrækket har en finansiell påvirkning, da DANVA Vand er nødsaget til at indkøbe vand fra naboforsyningen.

Der er også identificeret en aktuel påvirkning fra DANVA Vand på ligestilling mellem kønnene, da 70% af de ansatte er mænd, og kvinder dermed statistisk ikke har samme mulighed for at gøre karrierer i DANVA Vand. Det samme gælder, når man betragter bestyrelsen, hvor der er én kvinde.

DANVA Vand har en **potentiell** påvirkning fra miljøet, idet der på sigt kan være behov for at finde alternative vandressourcer som følge af vandtrækket og forurening. Det er relateret til en finansiel risiko, da der i så fald skal investeres i alternative løsninger. DANVA Vand bliver også potentielt påvirket af debatten om ligestilling. Det indebærer både en risiko for, at de skal indrette sig efter potentielt kommende kønskvoter, men også en mulighed for at blive en mere mangfoldig virksomhed, og dermed få en bedre organisation, innovation, og trivsel.

Tabel 6. Oversigt over identificerede aktuelle (A) og potentielle (P) påvirkninger samt finansielle risici og muligheder.

Emne	A/P	Påvirkning	Risici	Mulighed
Vandforbrug	A	Overtræk på grundvandsressourcen		
Ligestilling mellem kønnene	A	Ulige muligheder for ansættelse		
Vandforbrug	P	Overtræk på grundvandsressourcen	Udtømning af grundvandsressource → alternative vandressourcer (langsigtet)	
Ligestilling mellem kønnene	P	Ulige muligheder for ansættelse	Nationale kønskvoter på medarbejderniveau → skal omstille sig	Mere mangfoldig → bedre produkt/organisation/innovation/trivsel

5.2.3 Trin C: Vurdere væsentligheden af påvirkninger, risici og muligheder

5.2.3.1 Trin C.1. Påvirkningsvæsentlighed

Beskrivelse/Forklaring

Efter at have identificeret de påvirkede interessenter og forbrugere, værdikæde og tidshorisonter skal DANVA Vand vurdere væsentligheden af påvirkningen for de enkelte underemner og under-underemner.

Det gøres ud fra en scoring af påvirkning, risici og muligheder. Aktuelle påvirkninger scores i forhold til påvirkningsvæsentlighed og finansiel væsentlighed, mens risici og muligheder scores i forhold til påvirkningsvæsentlighed, herunder sandsynlighed, og finansiel væsentlighed.

Selskabet kan selv fastlægge den skala, hvormed scoringen forekommer. Det kan gøres i samarbejde med revisor.

Eksempel fra DANVA Vand: Påvirkningsvæsentlighed

DANVA Vand vælger at score påvirkningsvæsentlighed ud fra tre områder; størrelsen af påvirkning på miljø, mennesker eller samfund, omfang af påvirkning i geografisk og uoprettelige karakter (genoprettelighed) af påvirkningen. Til positive påvirkninger anvendes kun størrelse og omfang. Områderne scores på baggrund af en skala fra 0-5, som kan ses af Tabel 7. Der anvendes definitioner på kort-, mellemlang- og langsigtede tidshorisonter som anvendt i de danske ESRS. Det vil sige kort sigt er den valgte regnskabsperiode, mellemlangsiget er fra slutningen af den kortsigtede tidshorizont og langsigtet er over fem år.

Tabel 7. Skala til scoring af påvirkningsvæsentlighed. Inspireret af EFRAG, 2023a.

Skala	Størrelse	Omfang	Uoprettelig karakter
5	Absolut	Global/total	Irreversibelt/uigenoprettelighed
4	Høj	Udbredt/National	Meget svært at genoprette, langsigtet
3	Mellem	Mellem/Regional	Svært at genoprette, mellemlangsigtet
2	Lav	Koncentreret/Kommunal	Genopretteligt med en indsats (tid og penge)
1	Minimal	Begrænset/Lokal	Relativ let at genoprette, kort-sigtet
0	Ingen	Ingen	Meget nem at genoprette

DANVA Vand vælger at anvende en skalering af alvorligheden af påvirkningsvæsentligheden ud fra nedenstående score i Tabel 8 på baggrund af summen af påvirkningens størrelse, omfang og uoprettelige karakter. Påvirkningen (negative) vurderes væsentlig, hvis scoren er otte eller mere. Det vil sige kategori Kritisk, Signifikant eller Vigtigt. Hvis selskabet opererer i flere sektorer som elektricitetsgenerering og vandforsyning, og påvirkningen vurderes Informativ eller Minimal skal det vurderes i forhold til væsentlighed i hver af de sektorer selskabet opererer i. Positive påvirkninger scores som væsentlige, hvis de er lig eller over seks.

Tabel 8. Samlet score for påvirkningsvæsentlighed. Et emne med en score på otte eller over er væsentlig. Inspireret af EFRAG 2022.

Samlet påvirkningsvæsentlighed	Sum	Score påvirkningsvæsentlighed
Størrelse + omfang + uoprettelige karakter	5: ≥ 12	Kritisk = Væsentlig
Størrelse + omfang + uoprettelige karakter	4: [10;12)	Signifikant = Væsentlig
Størrelse + omfang + uoprettelige karakter	3: [8;10)	Vigtigt = Væsentlig
Størrelse + omfang + uoprettelige karakter	2: [5;8)	Informativ = Ikke-væsentlig
Størrelse + omfang + uoprettelige karakter	1: < 5	Minimal = Ikke-væsentlig

De **aktuelle** påvirkninger vurderes nedenfor. Under væsentlighedsvurderingen har de større virksomheder i området været inddraget, ligesom der har været dialog med borgere i forhold til ønsker om vandkvalitet forsyningssikkerhed. Scoringen af de enkelte aktuelle påvirkninger kan ses af Tabel 9, og viser, at både overtrækket på grundvandsressourcen og ulige muligheder for ansættelse er påvirkningsvæsentligt.

Tabel 9. Påvirkningsvæsentlighed af aktuelle påvirkninger. Inspireret af EFRAG 2023a.

Aktuelle påvirkninger	Påvirkningsvæsentlighed			Score påvirkningsvæsentlighed
	Størrelse	Omfang	Uoprettelige karakter	
Overtræk på grundvandsressource	4 Høj	2 Kommunal	4 Langsigtet	10 Signifikant = Væsentlig
Ulige muligheder for ansættelse	3 Mellem	3 Regional	3 Mellemlangsigtet	9 Vigtig = Væsentlig

Resultatet er fremkommet som følger

Påvirkningsvæsentligheden af trækket på grundvandsressourcen er vurderet til at være væsentligt. Størrelsen af vandtrækket er vurderet til at være højt, da vandtrækket er meget højere end det bæredygtige, og DANVA Vand har som følge af det været nødsaget til at få leveret vand eksternt. Omfanget af trækket på ressourcen er dog kun koncentreret kommunalt, men grundvandsressourcen er meget svær at genoprette, og det kræver en langsigtet indsats.

Påvirkningsvæsentligheden af ulige muligheder for ansættelse er vurderet til at være væsentlig. Størrelsen af ulige muligheder for ansættelse er vurderet til at være mellem, da det er gældende i hele forsyningen. Der er dog i de senere år kommet bedre repræsentation, og en del af problemet ligger i, at flest mænd ansøger om stillinger i driften. Omfanget af påvirkningen er regionalt, da DANVA Vand ansætter fra hele regionen, og det vurderes, at det vil kræve op mod fem år eller flere at få ændret radikalt ved fordelingen, da DANVA Vand har få ledige stillinger.

De **potentielle** påvirkninger vurderes nedenfor. Under væsentlighedsvurderingen har de større virksomheder i området været inddraget, ligesom der har været dialog med borgere i forhold til ønsker om vandkvalitet forsyningssikkerhed. Den foreløbige scoring af de enkelte potentielle påvirkninger inden vurderingen af sandsynlighed kan ses af Tabel 10. Tabellen viser, at udtømming af grundvandsressourcen og indførsel af nationale kønskvoter blandt medarbejdere samt mere mangfoldighed er væsentlige.

Tabel 10. Foreløbig påvirkningsvæsentlighed for potentielle påvirkninger. Inspireret af EFRAG 2023a

Potentielle påvirkninger	Påvirkningsvæsentlighed			Score foreløbig påvirkningsvæsentlighed
	Størrelse	Omfang	Uoprettelige karakter	
Udtømning af grundvandsressource	5 Absolut	2 Koncentreret	5 Irreversibel	12 Kritisk = Væsentlig
Ligestilling – kønskvoter medarbejdere	2 Lav	3 Regional	5 Irreversibel	10 Signifikant = Væsentlig
Ligestilling – mere mangfoldighed	3 Mellem	3 Regional	Ikke relevant	6 Vigtig = Væsentlig

Resultatet er fremkommet som følger

Påvirkningsvæsentlighed af udtømning af grundvandsressourcen vurderes til at være væsentlig. Størrelsen af påvirkningen på miljøet er absolut, da grundvandet ikke længere kan anvendes som drikkevandsressource. Omfanget er koncentreret og gælder kun kommunalt i DANVA Vands forsyningsområde. Hændelsen kan betragtes som meget langsigtet eller irreversibel, da tidsperspektivet er langt over den langsigtede periode defineret til fem år.

Påvirkningsvæsentlighed af risikoen for kønskvoter for medarbejdere vurderes til at være væsentlig. Det vurderes, at indførelse af kønskvoter vil have relativ lille betydning for mennesker, da kvoterne forventes implementeret over en lang årrække, og der ikke afskediges på baggrund af ny indførte kønskvoter. Omfanget vurderes til at påvirke regionalt, da der rekrutteres i hele regionen. Kvoterne betragtes som irreversible, da det formodes de ikke bliver afskaffet igen.

Påvirkningsvæsentlighed af muligheden for mere mangfoldighed og de positivt afledte effekter vurderes til at være væsentlig. Effekten af mere mangfoldighed vurderes til at være stor, da det både påvirker trivsel, organisationen og dermed mulighederne for at finde gode forretningsmæssige løsninger på miljømæssige og sociale områder. Omfanget vurderes til at være regionalt, da mere mangfoldighed kommer gennem ansættelse fra hele regionen, og der forventes afledte positive erfaringsudvekslinger med andre virksomheder. Det forventes også, at det bliver nemmere at rekruttere kvinder og minoriteter i træk med, at der kommer flere og flere. Påvirkningens uoprettelige karakter skal ifølge EFRAG ikke vurderes for potentielle muligheder.

Vurdering af sandsynlighed for potentielle påvirkninger, risici og muligheder

De potentielle væsentlige påvirkninger vurderes i forhold til sandsynligheden. Sandsynligheden inddeles på en skala fra 1-5, som kan ses i Tabel 11.

Tabel 11. Skala for sandsynlighed af potentielle påvirkninger.

Skala	Sandsynlighed
5	Meget sandsynligt
4	Sandsynligt
3	Hverken/eller
2	Usandsynligt
1	Meget usandsynligt

De potentielle væsentlige påvirkninger indplaceres nedenfor i Figur 1 sammen med sandsynligheden for, at påvirkningen aktualiseres. Hvis der påvirkningen er i et rødt felt betragtes den potentielle påvirkning som væsentlig. Skalaen er skæv, idet påvirkningsvæsentlighed (omgang, størrelse og uoprettelige karakter) vægtes højere end sandsynligheden.

Tidsperspektivet afhænger af vurderingen af uoprettelige karakter fra Tabel 10, således en irreversibel påvirkning har meget lang tidshorizont, og en mellemlangsigtet påvirkning har en mellemlangsigtet tidshorizont. Figur 1 viser, at både udtømning af grundvandsressourcen, indførsel af kønskvoter og mere mangfoldighed vurderes som væsentlige for DANVA Vand.

Foreløbig påvirkningsvæsentlighed	Kritisk	Udtømning af grundvandsressourcen				
	Signifikant			Kønskvoter for medarbejdere		
	Vigtig					Mere mangfoldighed
	Informativ					
	Minimal					
		1	2	3	4	5
		Sandsynlighed				

Figur 1. Klassificering af potentielle påvirkninger i forhold til foreløbig påvirkningsvæsentlighed og sandsynlighed. Inspireret af EFRAG 2023a.

Resultatet er fremkommet som følger

Udtømningen af grundvandsressourcen er indplaceret som kritisk jf. analysen ovenfor. Sandsynligheden for at det sker er lav, men da begivenheden ville være kritisk, vurderes det alligevel som væsentligt.

Indførslen af kønkvoter for medarbejdere er indplaceret som signifikant jf. analysen ovenfor. Sandsynligheden for, at det sker, er hverken/eller hvilket betyder, at bæredygtigheds-spørgsmålet vurderes til at være væsentligt. Mere mangfoldighed er indplaceret om vigtigt jf. analysen ovenfor. Sandsynligheden for, at der kommer mere fokus på mangfoldighed er meget sandsynligt, og området vurderes derfor som væsentligt.

5.2.3.2 Trin C.2. Finansielle påvirkninger

Beskrivelse/Forklaring

Bæredygtighedsrelaterede risici og muligheder er baseret på sandsynligheden for at de forekommer, og den potentielle størrelse af deres finansielle effekt på kort-, medium- og lang sigt. Virksomheden skal gennemgå listen med potentielle væsentlige risici og muligheder fra Trin B og avende et sæt af objektive kriterier for sandsynlighed og størrelse til at vurdere finansielt væsentlighed. Mange finansielle risici er relateret til påvirkninger identificeret i Trin B, men virksomheden skal også overveje, om der er andre kilder til risici og muligheder som afhængigheder, lovgivningsmæssige ændringer, klimaudfordringer, osv.

Når man skal vurdere finansiell væsentlighed, er det god ide at tage udgangspunkt i de elementer, man havde med i sin påvirkningsanalyse. Derudover skal man vurdere om der er nogle emner, som man ikke selv påvirker, men kan have en finansiell betydning for ens forretning, f.eks. konsekvenser af klimaforandringer. Når den finansielle væsentlighed skal vurderes, er det vigtigt at forholde sig til de regulatoriske forhold DANVA Vand opererer under.

I den finansielle analyse skal man forholde sig til de muligheder og risici, der er til hvert emne, underemne og under-underemne. I analysen skal man forholde sig til alle de opstillede emner, vurdere hvilke muligheder/risici der er for hvert punkt, hvor stor finansiell påvirkning har hver mulighed/risici, og hvor sandsynlige er det, at det sker, og sker det på kort, mellemlang eller lang sigt. Der er ikke nogen klare krav til, hvad man præcis skal basere sin analyse af finansiell væsentlighed på, men selskabet skal bruge hensigtsmæssige kvantitative og eller kvalitative grænser. Her kan man blandt vurdere, hvor noget kan påvirke ens finansielle performance, finansielle situation, pengestrøm eller ens adgang og/eller omkostningen til kapital.

Det er vigtigt at understrege, at den finansielle væsentlighedsanalyse kan laves på mange måder, da der ikke defineret en specifik tilgang alle skal benytte sig af. Det vigtigste er at man har inddraget alle de vigtigste personer, der kan bidrage til analysen, og at selskabets revisor kan godkende den metode, man har brugt. Derfor er dette eksempel kun et eksempel på, hvordan DANVA Vand vil gå til det.

I eksemplet nedenfor medtages finansielle aspekter, og der skal kunne svares ja til et af dem, før den finansielle væsentlighedsanalyse foretages for det pågældende emne. Der kan inddrages mange andre finansielle aspekter, men for overblikket og for at holde det simpelt, er det valg blevet truffet.

Eksempel fra DANVA Vand: Finansiell væsentlighed

Indledningsvist bestemmes det, om de enkelte emner fra listen over mulige påvirkninger, risici og muligheder har finansiell betydning. Til at vurdere størrelsen på den finansielle effekt bruger vi de to parametre i forhold til om emnet har indflydelse på vores mulighed for at forsætte driften og værdien af vores selskab.

DANVA Vand definerer, at hvis der kan svares ja til et af områderne, foretages der en væsentlighedsanalyse, hvor sandsynligheden for den finansielle effekt og tidsperspektivet vurderes.

Tabel 12. Finansiell effekt på selskabet.

Påvirker det selskabets værdi	Påvirker det selskabets mulighed for at forsætte driften
Ja	Ja
Nej	Nej

Til at vurdere sandsynligheden for en mulighed/risici benyttes den samme skala, som vist i Tabel 11 med kategorierne; meget usandsynligt, usandsynligt, hverken eller, sandsynligt og meget sandsynligt. Foruden sandsynligheden for muligheden/risiciene har størrelsen på påvirkningen effekt, og tidshorisonten har en betydning for den finansielle væsentlighed af et emne. DANVA Vand scorer størrelse og tidshorisont ifølge Tabel 13 nedenfor. Det er antaget, at hvis de forventede muligheder/risici sker indenfor en kort tidshorisont, så har den større betydning for DANVA Vand fra et finansiell perspektiv, da der hurtigere skal foretages en omstilling.

Tabel 13. Skalering af tidshorisonten for den forventede risici/mulighed.

Skala	Størrelse	Tidshorisonten
5	Absolut	Kort sigt 1 år
4	Høj	
3	Mellem	Mellemlang sigt 2-5 år
2	Lav	
1	Minimal	Lang sigt Mere end 5 år

Der er fastsat en grænse for, hvornår en finansiell risiko eller mulighed bliver vurderet væsentligt. Det er defineret til, hvis selskabet har en score på 8 eller over, og er summen af scoringen af sandsynlighed, tidshorisont og størrelse som vist i Tabel 14.

Tabel 14. Samlet score for finansiel væsentlighed. Et emne med en score på otte eller over er væsentlig. Inspireret af EFRAG 2022.

Samlet finansiel score	Sum	Score
		Finansiel væsentlighed
Størrelse + tidshorisont + sandsynlighed	5: ≥ 12	Kritisk = Væsentlig
Størrelse + tidshorisont + sandsynlighed	4: [10;12)	Signifikant = Væsentlig
Størrelse + tidshorisont + sandsynlighed	3: [8;10)	Vigtigt = Væsentlig
Størrelse + tidshorisont + sandsynlighed	2: [5;8)	Informativ = Ikke-væsentlig
Størrelse + tidshorisont + sandsynlighed	1: < 5	Minimal = Ikke-væsentlig

Beskrivelse/Forklaring

Når man har afgjort, hvilke skalaer og parametre man vil bruge i sin væsentlighedsanalyse, skal man nu i gang med at vurdere finansiel væsentlighed. Man starter med at tage udgangspunkt i alle de emner, man har medtaget i påvirkninger fra Tabel 6.

Eksempel fra DANVA Vand: Finansiel væsentlighed

Tabel 15 indeholder eksempler på vurderingen af finansiel væsentlighed. Mere mangfoldighed vurderes til at være væsentlig. Fuldstændig udtømmning af grundvandsressourcen, indførelse af kønskvoter for almindelige medarbejdere og ulige mulighed for ansættelse vurderes til ikke at være væsentlige.

Tabel 15. Vurdering af finansiel væsentlighed.

	Påvirker det selskabets værdi/mulighed for drift	Sandsynlighed	Påvirkningens størrelse	Tidshorisont	Væsentligt (grænse 8)
Vandforbrug: Udtømmning af grundvandsressource	Ja	Meget usandsynligt (1)	Absolut (5)	Lang sigt (1)	Score: 6 Ikke væsentligt
Ligestilling: Kønskvoter	Ja	Hverken/eller (3)	Mellem (3)	Lang sigt (1)	Score: 7 Ikke væsentligt
Ligestilling: mere mangfoldighed	Ja	Sandsynligt (5)	Mellem (3)	Lang sigt (1)	Score 9 Væsentligt

Resultatet er fremkommet som følger

Udtømningen af grundvandsressourcen vil have betydning for DANVA Vands evne til at fortsætte driften, men det er vurderet som meget usandsynligt og vil ske på langt sigt. Derfor vurderes der ikke at være finansiel væsentlighed.

Indførelse af kønskvoter vil have indflydelse på DANVA Vands drift, da der er mange mænd i ansøgerfeltet, og kan være svært at finde nok kvinder til driften. Det vurderes, at et sådant krav er hverken eller sandsynligt, og det har en lang tidshorison. Derfor bliver den samlede vurdering ikke væsentlig. Mere mangfoldighed vil påvirke DANVA Vands værdi, idet der skabes mere innovation og en bedre organisation. Mere mangfoldighed vil formentlig også medføre, at det bliver nemmere at rekruttere kvinder og minoriteter, da det bliver mere attraktivt at søge en stilling, hvor man kan spejle sig selv og har bedre muligheder. Det er vurderet som meget sandsynligt, at der vil komme mere mangfoldighed, men at det vil ske på lang sigt, da der skal være ledige stillinger i organisationen. Den samlede vurdering bliver, at mere mangfoldighed er væsentlig.

Udover de emner der er oplyst under påvirkninger, skal selskabet også vurdere om andre emner har finansiel væsentlighed. Et eksempel på dette kunne være klimaforandringer. For at modvirke klimaforandringer er det sandsynligt, at der vil komme en CO2 afgift på mellemlangt sigt. Det vil betyde, at det vil blive væsentligt dyre at få materialer fra vores leverandører, og derfor vil gøre det dyrere at drifte DANVA Vand.

5.2.4 Opsamling på resultater fra dobbelt væsentlighedsanalyse

De vurderede påvirkningsvæsentlige og finansielt væsentlige emner for DANVA Vand er vist i Tabel 16. DANVA Vand skal rapportere for emner, der er væsentlige enten i ét eller begge tilfælde.

Tabel 16. Oversigt over resultater fra dobbeltvæsentlighedsanalyse (obs. kun vand og udvalgte emner).

	Påvirkning, risici og mulighed	Påvirkningsvæsentlig	Finansiel væsentlig
<i>Vandforbrug</i>			
	Overtræk på grundvandsressource (A)	Ja	-
	Udtømning af grundvandsressourcen (P)	Ja	Nej
<i>Ligestilling mellem kønnene</i>			
	Ulige mulighed for ansættelse (A)	Ja	-
	Indførelse af nationale kønskvoter for almindelige medarbejdere (P)	Ja	Nej
	Mere mangfoldighed (P)	Ja	Ja

-: kun vurderet for potentielle påvirkninger samt risici og muligheder.

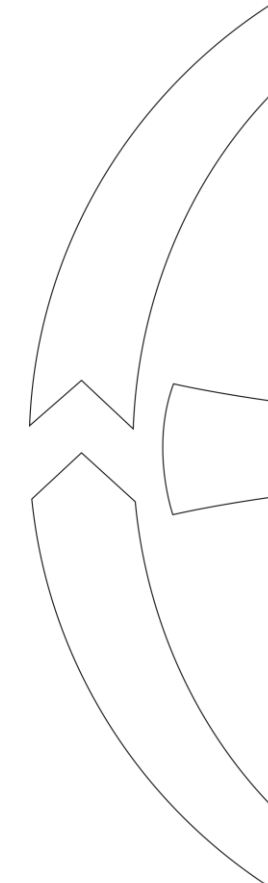
5.2.5 Trin D: Rapporter

Beskrivelse/forklaring

Efter væsentlighedsanalysen skal virksomheden rapportere processen og dens resultat baseret på tre punkter.

Rapporteringen medtages ikke, men punkterne er listet nedenfor.

- ESRS 2 IRO-1: Beskrivelse af processen til identifikation og vurdering af væsentlige påvirkninger, risici og muligheder
- ESRS 2 SMB-3: Væsentlige påvirkninger, risici og muligheder og deres samspil med strategi og forretningsmodel
- ESRS 2 IRO-2: Oplysningskrav i ESRS omfattet af virksomhedens bæredygtigheds-erklæring. Paragraf 59 i ESRS 2 kræver, at virksomheden oplyser, "hvordan den har fastlagt, hvilke væsentlige oplysninger der skal offentliggøres i forhold til de påvirkninger, risici og muligheder, som den har vurderet, er væsentlige, herunder anvendelsen af tærskler og/eller hvordan den har gennemført kriterierne i ESRS 1, afsnit 3.2 Væsentlige forhold og oplysningernes væsentlighed." (ESRS 2).

5.3 Referencer

EFRAG, (2022). *[Draft] European Sustainability Reporting Guideline 1 Double materiality conceptual guidelines for standard-setting*. Draft ESG 1, Working paper January 2022.

EFRAG, (2023a). *Implementation guidelines Draft EFRAG IG 1 Materiality Assessment*, December 2023.

EFRAG, (2023b). *Implementation guidance for materiality assessment -DRAFT FOR DISCUSSION*, SRB meeting 25 October 2023.

Erhvervsstyrelsen (2024b). "Hvad er ESRS?". <https://erhvervsstyrelsen.dk/hvad-er-esrs> [23-01-2024]

Ørsted, (2023). *Annual report 2023*.